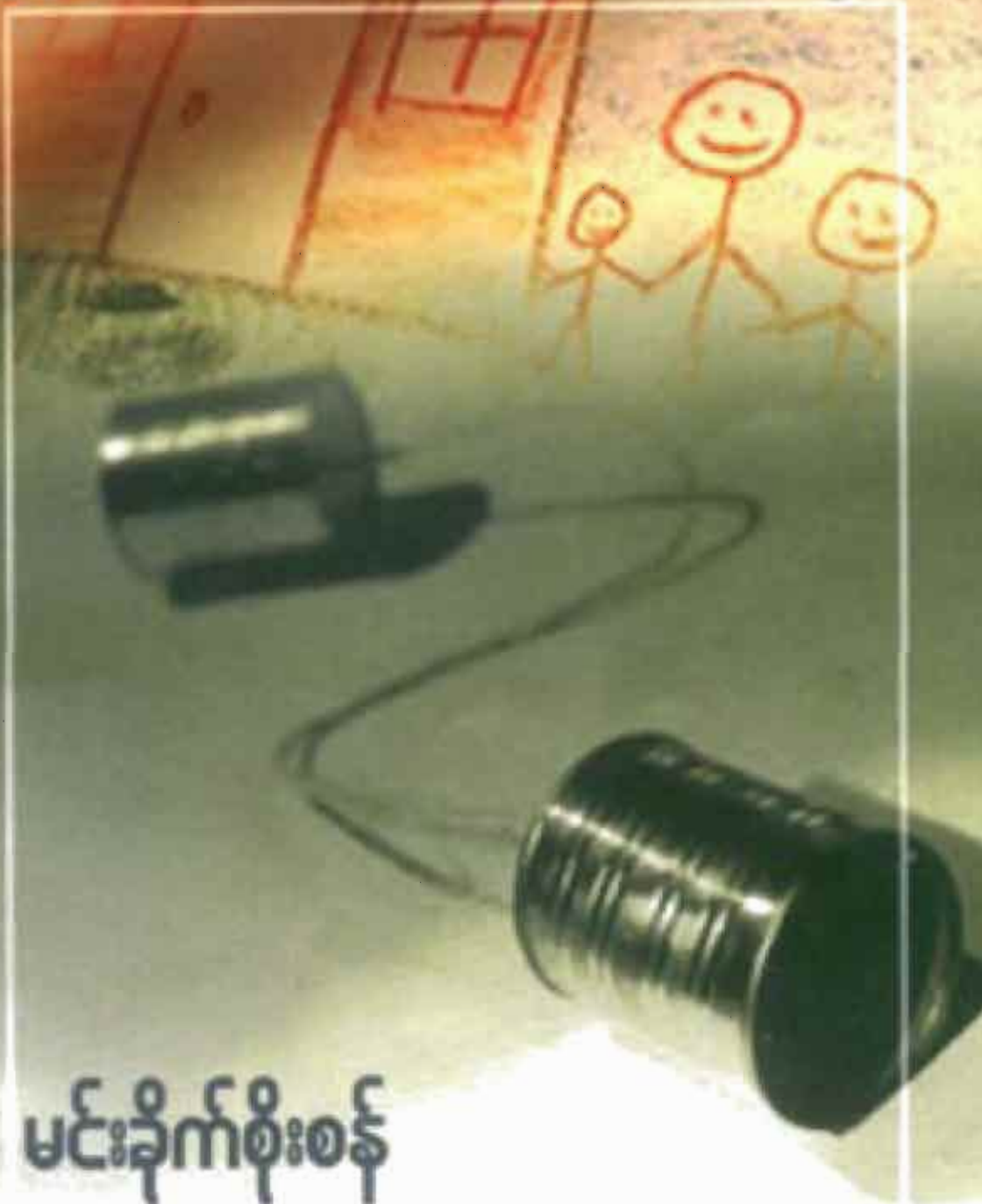

ရွှေဝါဒီ သာဓက

မင်းခိုက်စိုးစန်

ကလေးအတွေး
အကဲခံဝ

အောင်ခိုင်

စီ စဉ် သည်။

ရွှေပဒေသာစာပေ

တိုက် ၄၊ အခန်း ၁၀၊ ပြည်တော်သစ်ရိပ်သာ၊
ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း- ၂၀၁၆၃၁

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် [၈၀၂/၂၀၀၂ (၉)]

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် [၉၂၉/၂၀၀၂ (၁၂)]

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၀၃၊ ဇန်နဝါရီလ။ အုပ်ရေ (၁၀၀၀)

မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းပုံနှိပ်သူ

ဦးကျော်မိုးစိန် (အောင်သာအောင်ဆက်) (၀၃၁၃၇)

အမှတ် (၁၇၂)၊ ၃၁ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးသန်းဆွေ (စစ်သည်တော်စာပေ) (၀၁၄၇၃)

(၁၁၃၁/က)၊ ဥယျာဉ်လမ်း၊ ဒဂုံတောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း - ကိုဥက္ကာ (Hepta)

အတွင်းပန်းချီ - မချောအိသိမ်း

ကွန်ပျူတာစာစီ - သူသူ

အတွင်းဖလင် - ဦးအောင်တင်အေးနှင့်သမီးများ

စာအုပ်ချုပ် - ဦးတင်လှ

တန်ဖိုး - ၅၀၀ ကျပ်

မင်းခိုက်စိုးစန်

က လေး : အ တွေး : အ က် ဆေး :

ရွှေပဒေသာစာပေ

တိုက် ၄၊ အခန်း ၁၀၊ ပြည်တော်သစ်ရိပ်သာ၊
ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း- ၂၀၁၆၃၁

ကလေးအတွေး

အ က် ဝေ ဆ : (၁)

ကလေးအတွေး (၁)

တချို့အိမ်တွေ...၊ တချို့ဆိုင်တွေမှာ...
(အားနာလို့ လိုက်လျောတာ 'အ' တယ်လို့မထင်နဲ့)
ဆိုတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်ကို တွေ့တွေ့နေရတော့... 'ဪ...
သုတို့လည်း ခဏခဏ ခြေထောက်
တက်နင်းခံနေရ ရှာတယ်နဲ့ တူပါရဲ့လို့
တွေးပြီး ပြုံးမိ ပါတယ်။

(၁)

အိမ်သို့ပြန်ရောက်လာသော ကလေးငယ်က မိခင်ကို သူ့
အတွေ့အကြုံ ပြန်ပြောပြသည်။

“မေမေ . . . ဒီနေ့ ဘတ်စကားပေါ်မှာ အန်တီကြီးတစ်
ယောက်ရဲ့ ခြေထောက်ကို သား တက်နှင်းလိုက်မိတယ်. . . သားက
တောင်းပန်လိုက်တယ်၊ ဒါနဲ့ အန်တီကြီးက သားကို ချောကလက်
တစ်ခု ထုတ်ကျွေးတယ်”

“သားက ကျေးဇူးတင်ပါတယ်လို့ ပြောလိုက်ရောလား”

“ဟင့်အင်း. . . သူ့ရဲ့နောက်ထပ် ခြေထောက်တစ်ဖက်ကို
တက်နှင်းလိုက်တယ်”

(၂)

ကျွန်တော်တို့ လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်ထဲမှာ Handicap ပေးထားရတဲ့သူတွေရှိပါတယ်။

Handicap ဆိုတာက ပစားပေးထားတဲ့သဘောကိုဆိုလိုတာ ပါ။ ကစားပွဲတွေမှာဆိုရင် အမှတ်ကြောပေးထားတာပေါ့။ ကိုယ်နဲ့ စစ်တုရင် ယှဉ်ထိုးမယ့်သူဟာ ကိုယ့်အောက်နိမ့်ကျတဲ့ စွမ်းရည်ရှိသူ ဖြစ်နေရင် သူ့ရဲ့အားနည်းချက်ကို သက်ညှာတဲ့အနေနဲ့ ကိုယ့်ဘက်က ဘစ်ရှော့ရုပ်တစ်ရုပ်၊ ဒါမှမဟုတ် မြင်းရုပ်တစ်ရုပ် ပွဲမစခင်ကတည်းက အကျဆုံးခံပြီး လျော့ကစားတာပါ။

ဒါမှ တရားမျှတမှုရှိမယ်... လို့ ယုံကြည်တာကိုး။

လူ့အသိုင်းအဝိုင်းထဲမှာလည်း ဒီလိုပဲ။ တချို့လူတွေကို အကြောင်းကြောင်းကြောင့် (သနားလို့၊ အားနာလို့) ပစားပေးသက်ညှာ ထားရတာတွေရှိပါတယ်။

ဒါပေမဲ့... ခက်တာက သူတို့ထဲက တချို့လူတွေက
တမင်ညှာမှန်းမသိကြဘူး။ ရောင့်တက်လာကြတယ်။

ကလေးဆိုးကြီးတွေလိုပဲ။

ကိုယ့်ခြေထောက်ကို တက်နင်းပြီး တောင်းပန်လို့ ကိုယ်က
သနားအားနာတာနဲ့ ချောကလက်တစ်ခု ထုတ်ကျွေးလိုက်မိပါတယ်။
သူတို့က နောက်ထပ်ခြေထောက်တစ်ဖက်ကို ထပ်ပြီး နင်းကြပြန်
ရော... ။

ကဲ့... မခက်ဘူးလား။

တချို့အိမ်တွေ... ၊ တချို့ဆိုင်တွေမှာ...

(အားနာလို့ လိုက်လျောတာ ‘အ’ တယ်လို့မထင်နဲ့) ဆိုတဲ့
ဆိုင်းဘုတ်ကို တွေ့တွေ့နေရတော့... ‘ဪ... သူတို့လည်း
ခဏခဏ ခြေထောက်တက်နင်းခံနေရရှာတယ်နဲ့ တူပါရဲ့’လို့ တွေးပြီး
ပြုံးမိပါတယ်။

ဟုတ်တယ်လေ... မကောင်းတတ်လို့ အလျှော့ပေးနေရတာ
မှန်ပေမယ့်... ခဏခဏ ဖြစ်လာတော့လည်း ဘယ်သူသည်းခံနိုင်
မှာလဲ၊ အားလုံးက ပုထုဇဉ်တွေပဲမဟုတ်လား။

(၃)

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကတော့ အဲဒီဆိုင်းဘုတ်ကို တစ်မျိုးဖတ်မိရှာတယ်။

(အားနာလို့ လိုက်လျောတာ ‘အတယ်’ လို့ မထင်နဲ့)

သူက အဲဒီလိုဖတ်ပြီးတော့... ကျွန်တော့်ကို လာမေးပါတယ်။ “ဟေ့ကောင်... ‘အတယ်’ ဆိုတာ တရုတ်လို အဖေကိုပြောတာမဟုတ်လား”... တဲ့။

သူဖတ်သလိုမျိုးဆိုရင် သူ့အဓိပ္ပာယ်နဲ့သူတော့ မဆိုးပါဘူးလို့ ကျွန်တော် တွေးမိသား။

ဟုတ်တယ်လေ...

နောက်ထပ် ချောကလက်တစ်ခု ထပ်လိုချင်လို့ အားမနာပါးမနာနဲ့ သူများခြေထောက်ထပ်နင်းတဲ့သူရဲ့အတွေးဟာ ‘ကလေး

အတွေး' ပါ။ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပြီးသားပဲ။ အဲဒီလူတွေဟာ ကလေးတွေ၊ ကလေးဆန်တဲ့လူတွေဆိုပါတော့။

သူတို့ကို ရေရှည်မှာ ဘယ်သူကသည်းခံနိုင်မှာလဲ။ အလွန်ဆုံးသူ့အဖေအမေပဲပေါ့။ ကျန်တဲ့သူတွေကတော့ ကြာလာတာနဲ့အမျှ စိတ်ပျက်လာမှာ သေချာပါတယ်။

ဒါပေမဲ့... ကလေးတွေဆိုတာက ခက်သားကလား။

ကိုယ့်အဖေအမေအပေါ် ဆိုးချင်တိုင်းဆိုးလို့ ရရုံနဲ့ ကျန်တဲ့သူတွေအားလုံးအပေါ်မှာလည်း အဲသည်လိုဆိုးလို့ 'အခွင့်အရေး' ရမယ်ထင်နေတတ်တာမျိုး။

အဲဒီ 'ကလေးစိတ်၊ ကလေးဉာဉ်' မျိုးကိုတွေ့ရင် အားလုံးက ဝိုင်းပြီး ပဲ့ပြင်ပေးကြဖို့လိုပါတယ်။

အဲ... အပြုပြင်ခံရတဲ့ သူကိုယ်တိုင်ကလည်း အမှန်တကယ် လိုလိုလားလား ပြုပြင်ချင်တဲ့ ဆန္ဒရှိဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

လောကမှာ အရေးအကြီးဆုံးက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အရှိ... အရှိအတိုင်း တည့်တည့်မတ်မတ် မှန်မှန်ကန်ကန် မြင့်မယ့် 'သတိ' ရှိဖို့ပါပဲ။

(၄)

ကျွန်တော်တို့ကကော. . .

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဘယ်လောက်ထိ ‘သတိ’ ထားကြည့်မိကြ
လို့လဲ။

‘အခွင့်အရေး’ တစ်ခုရပြီဆိုတာနဲ့ ချောကလက်ရတဲ့ ကလေး
ငယ်လို အငမ်းမရ လှမ်းယူမိတဲ့အခါမျိုးတွေ ရှိခဲ့သလား။

‘ငါ့ကို ဘာဖြစ်လို့ ဒီအခွင့်အရေးပေးတာလဲ?’

‘အားနာလို့လား?’

‘မကောင်းတတ်လို့ သက်ညှာတဲ့သဘောလား?’

‘သူများက ငဲ့ညှာတာကို ငါက အလိုက်ကန်းဆိုးမသိ ရတိုင်း
ယူတဲ့ကောင် ဖြစ်နေသလား?’ စသည်ဖြင့် ပြန်ဆန်းစစ်ဖို့လိုပါတယ်။

ဒီလိုမှမဟုတ်ဘဲ ‘ကိုယ်ရရင်ပြီးရော’ ဆိုတဲ့သဘောမျိုးထား
လို့ကတော့ ကျွန်တော်တို့ လူကြီးတွေဟာ သူများခြေထောက်နင်းဖို့
ဝန်မလေးတဲ့ ကလေးတစ်ယောက်နဲ့ ဘာထူးတော့မှာလဲ. . . ။

ပေးတိုင်းလည်း မယူပါနဲ့။

ရမှန်းသိတိုင်းလည်း မလိုချင်နဲ့။

(၅)

အခွင့်အရေးဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ထိုက်တန်မှ ရတာ/ ယူတာ
အကောင်းဆုံးပါပဲ။

ပြဿနာဖြေရှင်းပုံ (**Problem Solving**)

နှစ်မျိုးရှိတယ်. . . လို. ဆိုပါတယ်။

တစ်မျိုးက ပြဿနာကို အဓိကထားတဲ့နည်း

(Problem-Oriented Method) ပါ။

နောက်တစ်မျိုးကတော့. . . ။

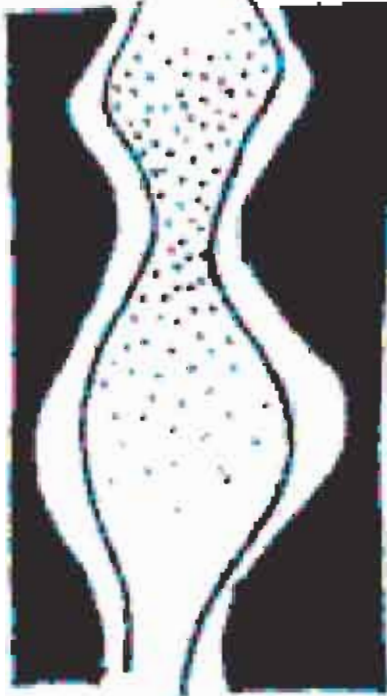
‘အဖြေကို အဓိကထားတဲ့နည်း

(Solution-Oriented Method) ပါ။

ကလေးအတွေး

အ က် ခေ : (၂)

ကလေးအတွေး (၂)

(၁)

ဆရာသည် တပည့်ဖြစ်သူ၏ သင်ခန်းစာ စာအုပ်ကို စစ်ဆေး
သည်။ စာအုပ်ထဲတွင် ရေးသားထားပုံမှာ ရှုတ်ထွေးလွန်းလှသော
ကြောင့် မည်သို့မှ အဓိပ္ပာယ်ဖော်၍ မရ။

ထို့ကြောင့် ဆရာဖြစ်သူက ညည်းတွားလိုက်သည်။

“တပည့်ရေး . . . မင်းနဲ့ငါ တစ်ယောက်ယောက်တော့ ရူးနေ
ပြီထင်ပါရဲ့ကွာ”

နောက်တစ်နေ့တွင် တပည့်ဖြစ်သူသည် ဆရာ့ကို စာရွက်
တစ်ရွက်ပေးသည်။ ဆရာက . . .

“ဘာစာရွက်လဲကွ”

“ကျွန်တော် မရူးကြောင်း စိတ်ရောဂါကု ဆေးရုံအုပ်ရဲ့
ထောက်ခံစာပါခင်ဗျာ”

(၂)

ရှင်းရခက်တဲ့ ပြဿနာတွေထဲမှာ လူနှစ်ယောက် (သို့မဟုတ်) ရပ်တည်မှုနှစ်ဖက် မျက်နှာချင်းဆိုင် နားလည်မှုလွဲတဲ့ ပြဿနာဟာ ဖြေရှင်းရ အခက်ဆုံးပါ။

အမြင်မတူတဲ့ ရှုထောင့်နှစ်ခုစလုံးက ကျေနပ်လက်ခံတဲ့ အဖြေတစ်ခုရှာတွေ့ဖို့ဆိုတာ မလွယ်ပါဘူး။

(ပြဿနာထဲမှာ ပါဝင်နေတဲ့ ဘက်နှစ်ဖက်စလုံးရဲ့ ကျေနပ်မှု ကိုတွေ့အောင်မရှာဘဲ) ကိုယ့်ဘက်ကချည်း တစ်ဖက်သတ် အဖြေ ထုတ်တာဟာ ပြဿနာကို ‘ပုံဖျက်’ လိုက်တာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ‘ပြီးပြတ်’ သွားစေတာ မဟုတ်ပါဘူး။

စောစောက ဟာသထဲမှာ ပါတဲ့ ကလေးရဲ့အတွေးလိုပေါ့။

ဆရာနဲ့ သူနဲ့ကြားမှာ ပြေလည်စေမယ့် ပြဿနာရဲ့အဖြေကို ရှာဖွေဖို့မကြိုးစားဘူး။

သူ့ တစ်ကိုယ်တည်းအတွက်ပဲ ‘လုံခြုံမှုရှိတဲ့နိဂုံး’ အဖြေထွက်
လာအောင် စိတ်ရောဂါကုဆေးရုံက ထောက်ခံစာယူလာတယ်။

သူ မရူးဘူးပေါ့။

မှန်ပါတယ်။ သူ့လုပ်ရပ်ဟာ သူတစ်ယောက်တည်းအတွက်
မှန်တာပါ။ အဲဒီ တစ်ဖက်သတ် အဓိပ္ပာယ်က တခြားလူတစ်ယောက်
အတွက် ဘာဖြစ်သွားစေသလဲ...။

‘ဆရာက ရူးနေတာ...’ လို့ ဆိုလိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရောက်သွား
တာပေါ့။

(၃)

ကျွန်တော်တို့ကကော. . .

နေ့စဉ်ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ပြဿနာတွေကို ဘယ်လိုဖြေရှင်းနေကြပါသလဲ. . . ။

ကိုယ့်တစ်ယောက်တည်းအတွက်ပဲ ‘လုံခြုံမှုရှိတဲ့နိဂုံး’ အဖြေထွက်လာအောင် တစ်ဖက်သတ်စဉ်းစားနေမိကြတာ များပါတယ်. . . မဟုတ်ဘူးလား။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတွေးကကော ‘လုံခြုံမှုရှိတဲ့ နိဂုံး’ အဖြေထွက်လာအောင် တစ်ဖက်သတ်စဉ်းစားနေမိကြတာ များပါတယ်. . . မဟုတ်ဘူးလား။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတွေးကကော ‘ကလေးအတွေး’ နဲ့ ဘာထူးလို့လဲ?၊ တခြားလူတစ်ယောက် ရူးချင်ရူးပါစေ. . . ကိုယ် အရူးမဖြစ်ရင်ပြီးရော. . . ဆိုတဲ့ ပြဿနာဖြေရှင်းနည်းမျိုးပဲ။

အဲဒီ လူ့သဘာဝကို သရော်ထားတဲ့ ဟာသလေးတစ်ခု ရှိပါတယ်။

ယခင် ဆိုဗီယက်နိုင်ငံဟောင်းရဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ယောက်က ပြောသတဲ့။

“ကျုပ်က ပြဿနာတစ်ခုကို ဘယ်တော့မှ တစ်ဖက်သတ် မကြည့်ဘူး။ မျှမျှတတဖြစ်အောင် အမြဲတမ်း နှစ်ဖက်မြင်တဲ့အမြင်နဲ့ ကြည့်တယ်... ”

တစ်ခုက... ကျုပ်ရဲ့အမြင်

အခြားတစ်ခုက... မှားနေတဲ့အမြင်”

(၄)

ပြဿနာဖြေရှင်းပုံ (Problem Solving) နှစ်မျိုးရှိတယ်. . .
လို့ ဆိုပါတယ်။

တစ်မျိုးက 'ပြဿနာကို အဓိကထားတဲ့နည်း (Problem-Oriented Method)' ပါ။

နောက်တစ်မျိုးကတော့. . . 'အဖြေကို အဓိကထားတဲ့နည်း (Solution-Oriented Method)' ပါ။

(ဒီနည်းနှစ်မျိုးကို သင်ပေးခဲ့သူကတော့ ယခု ကလေးဆေးရုံကြီးမှာ တာဝန်ကျနေတဲ့ ကလေးအထူးကု ဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာဇော်လွင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အကြည်ညိုရဆုံး ဆရာတွေထဲမှာ တစ်ယောက်အပါအဝင်ပါ။ ယခု. . . သူ ရှစ်မိုင်လမ်းဆုံ Church က ဟေဗြဲန်မေတ္တာဆေးကုခန်းမှာ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း မေတ္တာဖြင့် ဆေးကုသပေးနေပါတယ်။

အခု ဒီအက်ဆေးကို သူပြောပြတဲ့စကားအတိုင်း တိုက်ရိုက် ပြန်တင်ပြသွားမှာပါ)

ပထမနည်းက... ‘ ပြဿနာကို အဓိကထားတဲ့နည်း (Problem- Oriented Method)’ ပါ။

မိသားစုတစ်စုရှိတယ် ဆိုကြပါစို့။ အဖေရယ်... အမေရယ်၊ အစ်မဖြစ်သူရယ်၊ မောင်လေးရယ်... ပေါ့။

မောင်လေးဖြစ်တဲ့သူက အတော်ငယ်ပါသေးတယ်။ လမ်းလျှောက်တတ်ခါစ ဆိုပါတော့...။ ဟိုဟိုဒီဒီ တော့တီးတော့တနဲ့ သွားရင်း ဟိုဟာလှမ်းကိုင် ဒီဟာလှမ်းဆွဲ လုပ်ရင်း...။

ဖြုန်းခနဲ... ရေအိုးစင်က ဖန်ခွက်ကို လှမ်းဆွဲလိုက်မိတယ်။

“ခွမ်း” ခနဲ မြည်ပြီး ကြမ်းပေါ်မှာ ဖန်ခွက် အကွဲအကြေ အစအနတွေ ဖွေးသွားရော။

အစ်မဖြစ်တဲ့သူက ကမန်းကတန်း ပြေးလာပြီး သူ့မောင်လေး ရဲ့ကျောကို “ဗြန်း” “ဗြန်း”... နဲ့ နှစ်ချက်လောက် စိတ်ရှိလက်ရှိ ရိုက်ပစ်လိုက်တယ်။

ဒီလောက်ဆော့ရပျဲမလား... ပေါ့လေ။

“ကမြင်းဦးဟယ်... ကမြင်းဦးဟယ်...” ဆိုပြီး ပြောလည်း ပြော၊ ရိုက်လည်းရိုက်နဲ့...။ ကလေးငိုသံကတော့ ကြွက်ကြွက်ညံ ရော...။

အဲဒီအချိန်မှာပဲ အမေက လက်လှမ်းမီရာ သနပ်ခါးတုံးနဲ့ သူ့သမီးကို လှမ်းပစ်လိုက်တယ်...။

“ကလေးကို ရိုက်မနေနဲ့... ညည်းကိုက အသုံးမကျတာ။

ဖန်ခွက်ကို ကလေးမမီတဲ့နေရာမှာထားပါလို့ ငါ ဘယ်နှစ်ခါ ပြောရမလဲ။ စည်းကမ်းမရှိတဲ့ဟာမ”

သမီးကလည်း ခွန်းတုံ့မခံဘူး။ အမေကို ကက်ကက်လန် ပြန် ရန်တွေ့တယ်။ ဆူကြ၊ ရိုက်ကြနဲ့ ငရဲပွက်နေတုန်း...

အဖေ ဖြစ်တဲ့သူက မိန်းမကို အပြစ်တင်ပြန်ရော...

“ကလေးတွေက ဘာသိမှာတုံး။ နင်က အဲသည်လို ကွဲတတ် မှန်းသိရင် ဘာလို့ ဖန်ခွက်ဝယ်သေးလဲ။ စတီးခွက်ဝယ်ပါလား နလပိန်းတုံးမရဲ့”

“ရှင်ပေးတဲ့ ပိုက်ဆံက ဘယ်လောက်များရှိလို့ စတီးခွက် ဝယ် နိုင်ရမှာလဲ...။ ပိုက်ဆံလေး ခြောက်ပြားတစ်ပဲနဲ့ အလကား ဘာမှသုံးမရတဲ့ ယောက်ျားကို ယူထားမိတာကိုး”

အဲသည်မှာတင် လင်နဲ့ မယား ထသတ်ပြီး ဝုန်းဒိုင်းကြံတော့ တာပဲ။

ကဲ... ဒီအဖြစ်အပျက်ကနေ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုအချက် ကို သင်ခန်းစာယူနိုင်သလဲ။

ပြဿနာကို ရှေ့တန်းတင်ရင်းနဲ့ ဖြေရှင်းတဲ့ဆီ မရောက်ဘဲ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အပြစ်တွေတင်လိုက်တော့ ပြဿနာတွေ သာ ပိုပိုပြီး ပွားမလာဘူးလား။

(၅)

နောက်တစ်နည်းကတော့. . . ‘အဖြေကို အဓိကထားတဲ့နည်း (Solution- Oriented Method)’ ပါ။

ဥပမာက စောစောက မိသားစုနဲ့ တစ်ထပ်တည်းပဲဆိုပါတော့။ အဖေရယ်၊ အမေရယ်၊ အစ်မရယ်၊ မောင်လေးငယ်ငယ်လေး တစ်ယောက်ရယ်. . . ။

ဖြစ်ရပ်ကလည်း. . . စောစောကအတိုင်းပဲ။ ကလေးက ဖန်ခွက်ကို လှမ်းဆွဲတယ်. . . ၊ ဖန်ခွက်ကျပြီးကွဲတယ်။

❁ (ဒီနေရာမှာ မတူညီတဲ့ပြဿနာဖြေရှင်းပုံကို သတိထား ပြီးကြည့်ရအောင်)

အစ်မဖြစ်တဲ့သူက ကမန်ကတန်းပြေးသွားပြီး -

“ဖယ်. . . ဖယ်. . . မောင်လေး ဖန်ကွဲစတွေ စူးမယ်”

လို့ပြောရင်း ကလေးကို ပွေ့ချီလိုက်သည်။ တစ်ဆက်တည်း မှာပဲ သူ့အမေဘက်လှည့်ပြီး. . .

“မေမေ . . . မောင်လေးကို မရိုက်ပါနဲ့၊ သမီးကိုယ်တိုင်က ဖန်ခွက်ကို အစွန်မှာတင်ထားခဲ့မိလို့ပါ”

“အို . . . သမီးကလည်း စိတ်မကောင်းမဖြစ်ပါနဲ့၊ ဖန်ခွက်ဆိုတာ ကွဲတတ်တဲ့ပစ္စည်းပဲ . . . ၊ တစ်ချိန်မဟုတ် တစ်ချိန်မှာ ကွဲမှာပဲ”

ပြောပြောဆိုဆိုနဲ့ အမေက တံမြက်စည်းတစ်ချောင်းကို ဆွဲယူပြီး ဖန်ကွဲစတွေကို လှည်းကျင်းသိမ်းဆည်းလိုက်တယ်။

အဲဒီအချိန်မှာပဲ ဖခင်ဖြစ်တဲ့သူက . . .

“ဒီအတိုင်းဆို ကလေးတွေအတွက် အန္တရာယ်ရှိတယ် အမေကြီးရေ . . . ဖြစ်နိုင်ရင် တို့ ဖန်ခွက်အစား စတီးခွက်သုံးကြရအောင်၊ လောလောဆယ် ပိုက်ဆံမလောက်သေးရင်လည်း ပလတ်စတစ်ခွက်ပဲ ဝယ်ကြတာပေါ့။ အဓိက က မကွဲဖို့ မရှဖို့ပဲ မဟုတ်လား”

ကျွန်တော် တင်ပြချင်တာ အဲဒါပါပဲ။

ဒီနည်းက အဖြေကို အဓိကထားရှာဖွေတဲ့နည်း (Solution-Oriented Method) ပါ။

အဲဒီအိမ်ထောင်စုနှစ်ခုကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။ ပြီးတော့ . . . ပြဿနာဖြေရှင်းတဲ့နည်း (၂) နည်းအနက် ဘယ်နည်းကိုသုံးရင်ကောင်းမယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ပဲ တွေးကြည့်ကြစေချင်ပါတယ်။

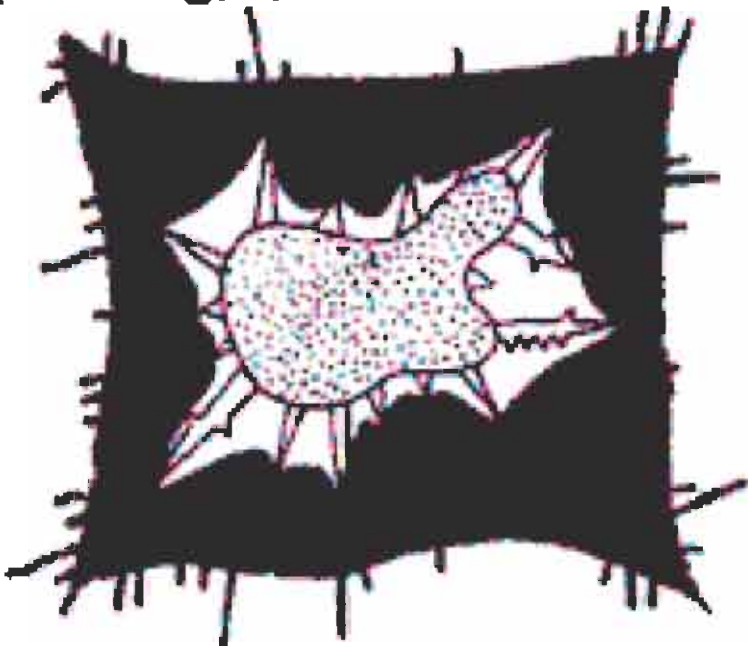
ကလေးအတွေး

အ က် ဆေး : (၃)

ကလေးအတွေး (၃)

ပစ္စည်းဥစ္စာ မပြည့်စုံတဲ့လူက ပစ္စည်းဥစ္စာကို မက်မက်
 မောမော အပြေးအလွှားရှာတယ်။ တချို့က အတိတ်ကံ
 မကောင်းခဲ့လို့ ဆိုပြီး ကိုယ်မမြင်မသိ နားမလည်တဲ့
 ဘဝတစ်ခုကို တရားခံရှာ၊ အပြစ်ပုံချတယ် ၊
 နောက်ဘဝမှာ ကောင်းဖို့ဆိုပြီး မျှော်လင့်ချက်နဲ့
 တည်ဆောက်တယ်။ အဲဒီမှာ...သူ့စိတ်ရဲ့ ချမ်းသာမှုကို
 ရှာတယ်။

ပစ္စည်းဥစ္စာပြည့်စုံတဲ့လူကလည်း စိတ်ရဲ့ချမ်းသာမှုကို
 ရှာတာ ပါပဲ။ သူကျတော့ ထွက်ပြေးတဲ့နည်းနဲ့ရှာတယ်။
 စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို စွန့်လွှတ်မယ်၊ တောထဲသွားတရား
 ထိုင်မယ်...စသဖြင့်ပေါ့။

(၁)

ဆရာကပြောသည်။

“ရေဟာ လူ့ဘဝရဲ့ အသက်ရှင်နေထိုင်မှုအတွက် အင်မတန် မှ အရေးကြီးတဲ့ပစ္စည်းဖြစ်တယ်။ ကဲ့... မောင်ကြွက်နီ... ရေရဲ့ အရေးပါပုံကို ပြောပြစမ်း။”

“ဟုတ်ကဲ့... ရေသာမရှိရင် ရေကူးသင်လို့ မရတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ရေ ကူးတတ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒါဆိုရင် ကျွန်တော် တို့အားလုံး ရေနစ်ပြီး သေသွားနိုင်ပါတယ်။”

REALITY ဆိုတာ (ဒိဋ္ဌဓမ္မ) ဖြစ်နေ၊ ရှိနေတဲ့ဟာ (What is) ကို ခေါ်တာပါ။ REALITY ကို တွေ့မြင်ဖို့ဆိုရင် 'ဖြစ်နေတဲ့ အတိုင်း (BEING)' သိနားလည်သဘောပေါက်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော်တို့ကော... BEING ကို နားလည် သိမြင်ပြီလား။

ကျွန်တော်တို့လည်း အတူတူပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့ဟာ BEING ဆိုတဲ့ဆီကို မရောက်ဘဲ (DOING) ဆိုတဲ့နေရာမှာတင် ဆင်ခြင်တွေးခေါ်မှုကို အဆုံးသတ် ပစ်လိုက်ကြတာပါ။

DOING ဆိုတာ ဘာလဲ?

DOING ဆိုတာ 'ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အရာ' ကို ခေါ်တာပါ။

လူတွေဟာ 'ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အရာ (DOING) ကိုပဲ မြင်ကြ တယ်။ ဖြစ်နေတဲ့အရာ BEING ' ကို မမြင်ကြဘူး။

ဆိုကြပါစို့...။

ပစ္စည်းဥစ္စာမပြည့်စုံတဲ့လူက ပစ္စည်းဥစ္စာကို မက်မက်မော မော အပြေးအလွှားရှာတယ်။ တချို့က အတိတ်ကံ မကောင်းခဲ့လို့ ဆိုပြီး ကိုယ်မမြင်မသိ နားမလည်တဲ့ ဘဝတစ်ခုကို တရားခံရှာ၊ အပြစ် ပုံချတယ်။ နောက်ဘဝမှာ ကောင်းဖို့ဆိုပြီး မျှော်လင့်ချက်နဲ့ တည် ဆောက်တယ်၊ အဲဒီမှာ... သူ့စိတ်ရဲ့ ချမ်းသာမှုကို ရှာတယ်။

ပစ္စည်းဥစ္စာပြည့်စုံတဲ့လူကလည်း စိတ်ရဲ့ချမ်းသာမှုကို ရှာတာ

ပါပဲ။ သူကျတော့ ထွက်ပြေးတဲ့နည်းနဲ့ ရှာတယ်။ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို စွန့်လွှတ်မယ်။ တောထဲသွားတရားထိုင်မယ်. . . စသဖြင့်ပေါ့။

တကယ်တော့. . . နောက်ကလိုက်တာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ထွက်ပြေးတာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘာမှမထူးလှပါဘူး။ အဲဒါတွေဟာ ‘လုပ်နေတာ (DOING) ’ မျှသာပဲဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ဟာ အဲဒီ ‘လုပ်နေတာ (DOING) ’ အဆင့်မှာပဲ တဝဲဝဲ တလည်လည်နဲ့ နစ်မြုပ်နေကြတာပဲမဟုတ်လား။

ကိုယ့်ရဲ့ ‘လုပ်နေတာ (DOING) ’ အပေါ်မှာပဲ သုံးသပ်ချက်တွေထုတ်၊ REASON တွေ ကြံဖန်ထိုးဇာတ်ဆင်၊ ဥပဒေသစ်တွေ. . . နိယာမတွေထုတ်၊ သက်သေတွေပြ. . . စသဖြင့် ပေါ့လေ။

တချို့ကလည်း ကိုယ် ‘လုပ်နေတာ (DOING) ’ ရဲ့ REASON ကို အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်လို့။ တချို့ကျတော့လည်း နတ်ဘုံနတ်နန်းကြီးတွေကို မျှော်. . . လို့။ တချို့ကျတော့လည်း အဆိုးမြင်ဝါဒကို ကိုင်ဆွဲပြီး မကျေနပ်ညည်းတွား. . . လို့ပေါ့။

ပလေတိုးနဲ့ နစ်ရှေးတို့ရဲ့ မဟာလူသားတွေ၊ လူ့ထက်လူ (Superman) အယူအဆတွေဟာ အဲဒီနည်းအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်တယ်လို့တောင် ဆိုချင်ပါတယ်။

တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့ လိုအပ်နေတာဟာ သူတကာထက် အတွေးအခေါ် ဆင်ခြင်မှုပြည့်ဝသာလွန်တဲ့ မဟာလူသားတွေ. . . Superman တွေ မဟုတ်ပါဘူး။

ဖြစ်နေတာ (BEING) ကို ဖြစ်နေတဲ့အတိုင်း သိမြင် နား
လည်ဖို့ပဲလိုတာပါ။

ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဆိုင်ရာ အယူအဆတွေက တမလွန်မှာ
နတ်ဘုံနတ်နန်းကြီးတွေ တည်ဆောက်ပေးမယ်လို့ မျှော်လင့်နေစေ
ခိုက်မှာ. . .

အဲဒါနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်. . . မှတ်စံ၊ လီနင်ဝါဒသမားတွေက
လူ့လောကကြီးအတွက် နတ်ဘုံ၊ နတ်နန်းတွေကို လက်ရှိ ဟောဒီ
မြေပြင်ပေါ်မှာပဲ တည်ဆောက်ပြမယ်. . . လို့ ကြုံးဝါးကြ၊ အာမခံကြ
ပြန်တယ်။

တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပဲ. . . သိပ္ပံပညာကို ယုံကြည်သူတွေက
လည်း ထွန်းကားလာတဲ့ သိပ္ပံနည်းပညာတွေဟာ လူသားတွေအားလုံး
အတွက် လိုတရတဲ့ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုဖြစ်အောင် တီထွင်ဖန်တီးပေးနိုင်
တော့မလို့လို့ အောက်မေ့ကြပြန်ရော. . . ။

ဒါပေမဲ့. . . အဲဒါတွေအားလုံးဟာ လူသားတွေရဲ့ လိုအပ်
ချက်မှန်သမျှကို အလုံးစုံ (အလုံးစုံ) မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။

အဲဒီ ဝါဒတွေ၊ စနစ်တွေ၊ ပညာရပ်တွေ အားလုံးဟာ သူတို့
ရဲ့ ‘စည်း / ဘောင်’ တစ်ခုစီအတွင်းမှာသာ သူတို့ရဲ့ REASON
နဲ့ သူတို့ မှန်ကန်နေခဲ့ကြတာပါ။ အဲဒီလို ‘စည်း / ဘောင်’ တစ်ခု
အတွင်း စနစ်တစ်ခုအတွင်းမှာသာ မှန်ကန်တဲ့ REASON မျိုးဟာ

လူ့လောကရဲ့ အကြွင်းမဲ့သစ္စာတရားကို (ဒါမှမဟုတ်) လိုအပ်ချက် မှန်သမျှကို ဖြေရှင်းပြီး ပြည့်စုံစေနိုင်လိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။

အဲဒါတွေဟာ ဘာနဲ့တူသလဲ?

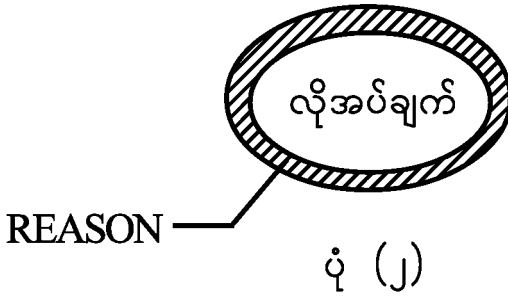
ကျွန်တော်တို့ဟာ အမှောင်ထဲမှာ ရောက်နေကြတယ်။ အဲဒီ အမှောင်ထဲမှာ ပြေးလွှားပြီး ‘အလင်းဘယ်မှာလဲ? အလင်းဘယ်မှာ လဲ?’ လို့ အော်ဟစ်လိုက်လံရှာဖွေနေတာနဲ့ တူပါတယ်။

အလင်းကို အဲဒီလို လိုက်ရှာနေလို့ မတွေ့နိုင်ပါဘူး။ အမှောင်ကို ကွယ်ပျောက်ချင်ရင် အလင်းကို ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ထွန်းညှိရမှာပါ။

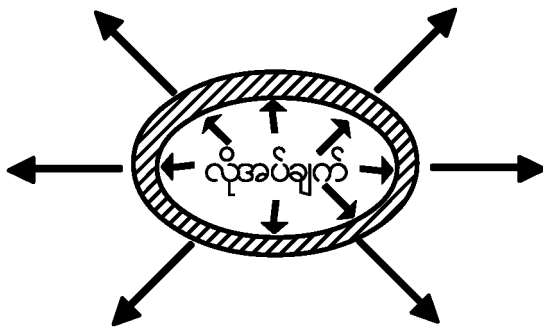
ဝါဒတွေ၊ အတွေးအခေါ်စနစ်တွေ၊ သိပ္ပံပညာတွေဟာ အလင်းကို ယူဆောင်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒီ အတွေးအခေါ်စနစ်တွေ။ ဝါဒ တွေရဲ့ REASON ဟာ ‘လိုအပ်ချက်’ ဆိုတဲ့ တွင်းပေါက်ကို ခြုံငုံမိ အောင် အပြင်က အခွံလိုအုပ်ပြီး တည်ဆောက်ထားတဲ့ REASON သာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။

လိုအပ်ချက်

အဲဒီလို ပုံမျိုးနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ REASON ဟာ... 'ဆင်ခြင်မှု' အပြင်ဘက်ကို ချဲ့ထွင်လေလေ... အတွင်းက 'လိုအပ်ချက်' ဟာလည်း (သားရေကွင်းရဲ့ အတွင်းဘက်နံရံလိုမျိုး) လိုက်ပါကျယ်ပြန့်လာလေလေပါပဲ။ ဒါကြောင့် 'လိုအပ်ချက်' ဟာ ဘယ်တော့မှ ပြီးပြည့်စုံတယ်လို့ မရှိတာပေါ့။

အတွေးအခေါ်တွေက ရှေ့ကို ခရီးဆက်လေလေ၊ လိုအပ်ချက်တွေကနောက်ကတစ်ခုပေါ်ပြီး လိုက်ပါလာလေလေ ဖြစ်နေတော့တာပါပဲ။

REASON ဆိုတာ တကယ်တော့ အပြင်ကို တိုးချဲ့ရတဲ့ အရာမဟုတ်ပါဘူး (တိုးချဲ့တိုင်းလည်း ထာဝရ မပြည့်မစုံဖြစ်နေမှာပဲ)

တကယ်တော့ REASON ဆိုတာ ကိုယ့်လိုအပ်ချက်ရဲ့ (အတွင်းသားဆီကို ဦးတည်ပြီး) အလယ်ဗဟိုချက်ရှိရာကို ပြန်သွား ရတဲ့အရာဖြစ်ပါတယ်။

စောစောက ကလေးရဲ့ တွေးခေါ်ဆင်ခြင်ပုံဟာ ရယ်စရာ ကောင်းမနေဘူးလား။

သူ့ရဲ့ ‘နီဒါန်း’ အစပျိုးပုံဟာ . . . ‘ရေသာမရှိရင် . . . ’ ဆိုတဲ့ အတွေးနဲ့ စပါတယ်။ ပြီးတော့ . . . အတွေးဟာ အပြင်ကို ဆန့်ထွက် သွားတယ်။

‘ရေကူးသင်လို့ရမှာမဟုတ်ဘူး . . . ’ တဲ့။ မှန်သားပဲ။ ဒါတင် မကသေးဘူး . . . နောက်ထပ် ဆန့်ထုတ်လိုက်ပြန်တယ် . . . ‘ဒါဆို ရေကူးတတ်ကြမှာမဟုတ်ဘူး’ တဲ့။ မှန်တာပါပဲ။ ရေကူးသင် လို့မှ မရတာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ရေကူးတတ်မလဲ။

ဒီအတွေးကို နောက်ထပ်ဆန့်ထုတ်လိုက်ပြန်တော့ ‘ရေမကူး တတ်ရင် ရေနစ်သေနိုင်တယ်’ ဆိုတဲ့ နိဂုံးကို ရတယ်။ ဒါလည်း မှန် ကန်တဲ့ဆင်ခြင်မှုပါပဲ။

ဒါပေမဲ့ . . . နီဒါန်းမှာကတည်းက ‘ရေမရှိရင် . . . ’ ဆိုတာ နဲ့ အစချီပြီး နိဂုံးကျမှ ‘ရေနစ်သေနိုင်တယ်’ လို့ ဆုံးတော့ ရယ်စရာ ကောင်းတဲ့ လွဲချော်မှုမဟုတ်ဘူးလား။ ဒီကလေးရဲ့ ဆင်ခြင်မှုဟာ

နိဒါန်းရဲ့ နဂိုမူလ လိုအပ်ချက်ကို ပြေလည်ညီညွတ်စေတဲ့ နိဂုံးကိုမှ မရတာ. . . ။

ကျွန်တော်တို့လည်း ဘာမှမထူးပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ‘နဂိုမူလ လိုအပ်ချက်’ နိဒါန်းက ဘာလဲ?။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတွေးတွေ၊ တီထွင်ဖန်တီးချက်တွေ၊ ဝါဒတွေသာ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် များပြားဖောင်းပွဆန့်ထွက်လာတယ်။ တကယ်နဂိုမူလ လိုအပ်ချက်’ ကို ပြေလည်စေနိုင်တဲ့ ဆင်ခြင်မှုနည်းလမ်းကတော့ ဘာတစ်ခုမှ ပါမလာဘူး။

ဆိုကြပါစို့။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ‘ဒုက္ခ’ တွေကို ကုန်ဆုံးစေချင်တယ်. . . ။ ဒါကြောင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာရှာကြတယ်။ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရဖို့ အောင်မြင်မှုကို ရှာရပြန်တော့. . . နာမည်ကျော်ကြားမှုတွေ. . . ဩဇာတွေ. . . မိတ်ဆွေအဆက်အသွယ်တွေကို ရှာရပြန်ရော. . . ။ ရှာဖွေတာတွေကိုသာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ရချင်ရလာမယ်. . . နဂိုမူလ လိုအပ်ချက်ဖြစ်တဲ့ ‘ဒုက္ခ’ က မချုပ်ငြိမ်းပါဘူး။

‘သုခ’ ကို လိုက်လံရှာဖွေနေတဲ့ REASON / နည်းလမ်းဟာ မှားပါတယ်။

ဒါဖြင့် တကယ်ခိုင်မာပြီး ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ REASON က ဘယ်လိုနည်းလမ်းမျိုးလဲ. . . ?

‘ဒုက္ခ’ ပြီးဆုံးရာရင်းမြစ်ကို လိုက်လံရှာဖွေတဲ့ REASON/
နည်းလမ်းကသာ မှန်ကန်တယ်. . . လို့ ကျွန်တော် ပြောချင်တာပါ။

‘သုခ’ နဲ့ ‘ဒုက္ခ’ ရဲ့ ပြီးဆုံးရာမဟုတ်ဘူးလား? လို့ မေးချင်
သူတွေ ရှိကောင်းရှိမှာပါ။ ဒါကို ကျွန်တော် မျှော်လင့်ထားပါတယ်။
လူအတော်များများကလည်း ဒီလိုပဲ ထင်နေတာကိုး. . . ။

‘သုခ’ နဲ့ ‘ဒုက္ခ’ရဲ့ ပြီးဆုံးရာ’ ဟာ တခြားစီဖြစ်ပါတယ်။
ဆန့်ကျင်ဘက်ဦးတည်ရာနှစ်ရပ်. . . လို့တောင် ပြောနိုင်ပါတယ်။

လူတွေ လိုက်လံရှာဖွေနေတဲ့ သုခဟာ ဘာလဲ?

တချို့ကျတော့လည်း ဓနဥစ္စာကြွယ်ဝမှုကို လိုက်လံရှာဖွေကြ
တယ်။ ဒီလိုပဲ တချို့က ဂုဏ်သတင်းကျော်ကြားမှုတွေ၊ နာမည်
ကြီးမှုတွေကို ရှာကြတယ်။ တချို့က သြဇာအာဏာကို ရှာကြတယ်။
တချို့က စိတ်ချမ်းသာလိုမှုကို ရှာကြတယ်။ တချို့က ချစ်သူကို ရှာ
ကြတယ်။ တချို့က မိတ်ဆွေကို ရှာကြတယ်။

ကဲ. . . သူတို့ ရှာဖွေနေတဲ့ အရာတွေကို ရလိုက်ပြီဆိုပါစို့။

သူတို့ရဲ့ ‘ဒုက္ခ’ တွေဟာ တကယ်ပဲ အပြီးအပြတ် ကွယ်
ပျောက်ချုပ်ငြိမ်းသွားပါသလား။

ဟင့်အင်း.. . မပြီးဆုံးသွားပါဘူး။

ဘာကြောင့်လဲ.. . ?

ကျွန်တော်တို့ ရှာဖွေမှုတွေရဲ့ ဦးတည်ရာဟာ အမျိုးမျိုး ကွဲပြား
တဲ့အလျောက် တွေးခေါ်ပုံနည်းလမ်းတွေဟာလည်း ထွေပြားရှုပ်ထွေး
လာပါတယ်။ ကိုယ် လိုချင်တာကို အရယူနိုင်ဖို့ အားပေးအားမြှောက်
အထောက်အကူပြုမယ့် REASON တွေဟာလည်း အမျိုးမျိုး
ကွဲပြားနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတိုင်းကလည်း ကိုယ့် REASON
က ညွှန်ပြတဲ့ အမှန်တရားကိုမှ ‘အမှန်စစ်စစ်’ လို့ ထင်ကြတာကိုး။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတွေးတွေကကော ဘယ်လောက်စိတ်ချရ
လို့လဲ?

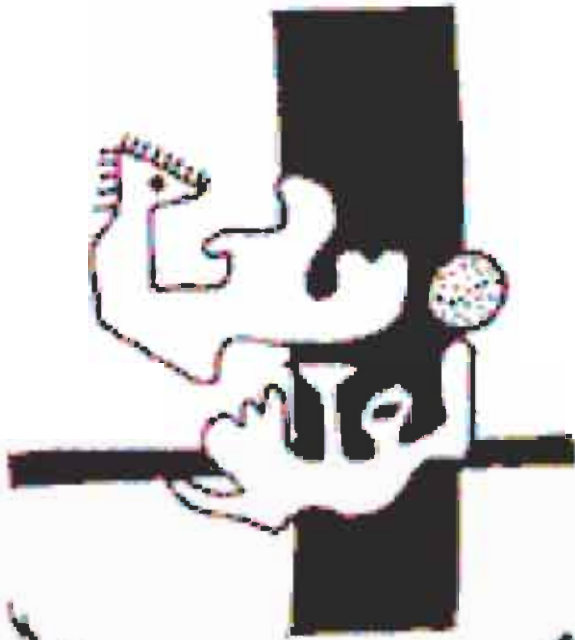
ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတွေးအခေါ်အများစုဟာ မိမိကိုယ်ကို မိမိ
ကာကွယ်လိုတဲ့ ‘ပကတိလှုံ့ဆော်စိတ်’ ကနေ ပေါက်ဖွားလာတာပါ။

ကလေးအတွေး

အ က် ခေ ခ : (၄)

ကလေးအတွေး (၄)

များစွာ တိုက်တန်းပုံ အသံဖြင့် မိမိတို့ လူပေါင်း
 အသံများရပ်တည်အောင် အသံတို့ ကြား
 ရသည့်အခါ တွန့်တော် ရေထဲ ထည့် မိမိတို့
 ဝမ်းပုခည်မိမိ အသံကြောင့်အသံ ထိုအခိုက်တွင်
 တွန့်တော် အသံတိုက်အသံကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့လူကြီးတွေဟာ ကလေးတွေထက် အသိဉာဏ် ပိုမြင့်မားတယ်. . . လို့ (ယေဘုယျအားဖြင့်. . . ပေါ့) ယူဆထားကြ ပါတယ်။

ကလေးတွေရဲ့ အပြုအမူအပြောအဆိုတွေနဲ့ အတွေးတွေဟာ လူကြီးတစ်ယောက်ရဲ့ အမြင်နဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ရယ်စရာကောင်း နေတာမျိုး မကြာခဏ ကြုံရတတ်တယ် မဟုတ်လား။

ကလေးတွေရဲ့ ကမောက်ကမ ဖြစ်မှုတွေ၊ အလွဲလွဲအချော် ချော် စိတ်ကူးတွေကိုကြည့်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ရယ်ရင်းမောရင်းနဲ့ ‘ကလေးဆိုတော့ ဒီလောက်ပဲ အသိဉာဏ်ရှိမှာပေါ့. . . ’လို့ ခွင့်လွှတ် လိုက်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက်တော့ သူတို့လေးတွေရဲ့ အတွေး အခေါ်ဟာ ရယ်စရာပါပဲ။ ကျွန်တော် တစ်ခုစဉ်းစားမိပါတယ်။ ဟောဒီ စကြဝဠာကြီးထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ လူသားတွေထက် အသိ ဉာဏ်ပိုမြင့်မားတဲ့ သက်ရှိသတ္တဝါတစ်မျိုးမျိုး ရှိနေတယ်ဆိုပါစို့။

နောက်ပြီး (ကျွန်တော်တို့က သူတို့ကို မမြင်ရဘဲ) သူတို့က ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာလူသားတွေရဲ့ အပြုအမူ အတွေးအခေါ်တွေကို စောင့်ကြည့်နေကြတယ်ဆိုပါစို့. . . ။

သူတို့က ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အသိဉာဏ်ကို ‘ကလေးအတွေး’ တွေ ဆိုပြီး ရယ်မောနေကြပေလိမ့်မယ်။

အဲဒီစိတ်ကူးနဲ့ ဟောဒီ ‘ကလေးအတွေး’ ကဏ္ဍကို ရေးဖြစ်ပါတယ်။

3

ကလေးနှစ်ယောက် ဆရာဝန်ထံ ရောက်လာသည်။

ဆရာဝန်က ‘ဘာဖြစ်လို့လဲ သားတို့’ ဟု မေးသောအခါ ကလေးငယ်တစ်ယောက်က. . .

“ကျွန်တော် ဆယ်ပြားစေ့ကို မျိုချလိုက်တယ်ခင်ဗျ”

ထိုအခါ ဆရာဝန်က ဘေးမှပါလာသော အခြားကလေးငယ်ကို ကြည့်လိုက်သည်။ ထိုကလေးက အော်ဟစ်ငိုရှိုက်နေသည်။

“နေစမ်းပါဦး. . . မင်းကရော ဘာဖြစ်လို့ ငိုနေတာလဲ”

ကျန်ကလေးငယ်က ရှိုက်သံကြားမှ ဖြေသည်။

“သူ့မျိုချလိုက်တဲ့ပိုက်ဆံက ကျွန်တော့်ပိုက်ဆံခင်ဗျ”

ကျွန်တော်တို့ လူကြီးတွေရော ဘာထူးလို့လဲ . . . ဟု ကျွန်တော် တွေးမိသည်။

သူတစ်ပါး၏ ဒုက္ခကို စာနာဖို့ထက် ‘ကိုယ့်ပိုင်ဆိုင်မှု ဆုံးရှုံး နစ်နာခြင်း’ ကိုသာ ပိုပြီး အဓိကကျသည်ဟု အောက်မေ့တတ်ကြ သည်မဟုတ်ဘူးလား။

“တိုက်တန်းနစ် သင်္ဘောကြီး နစ်မြုပ်ပြီး လူပေါင်းများစွာ သေ ဆုံးသွားရသည်ဟူသည့် သတင်းကို ကြားရသည့်အခါ ကျွန်တော် ထွေ ထွေထူးထူး မခံစားရပါ။ ဝမ်းမနည်းမိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော် ခေါင်းကိုက်နေသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။”

ဟူသော စာသားတစ်ပိုင်းတစ်စကို ကျွန်တော် ဖတ်ရဖူးပါ သည်။ သည့်အတွက် ကျွန်တော် ထူးခြားပြီး မအံ့ဩမိတော့ပါ။

လူဆိုသည်မှာ ‘ကိုယ့်ဒုက္ခသာလျှင် အကြီးကျယ်ဆုံး’ ဟု သဘောထားတတ်ကြသူများဖြစ်၏။

အရေးကြီးသော လူနာတစ်ယောက်ကို မြောက်ဥက္ကလာ ဆေးရုံကြီးသို့ ပို့ရန် တက္ကစီတစ်စီးကို လက်ပြပြီးတားခဲ့သည်။ တက္ကစီ ၃ရိုင်ဘာက ညဉ့်နက်နေပြီဟု ပြောကာ ၄၀၀/- တောင်းသည်။

“လျှော့ပါဦးလားဗျာ. . လူနာက. . .”

ကျွန်တော့်စကားကို ဆုံးအောင် ပြောခွင့်မရလိုက်ပါ။ ကား ဆရာက ဒေါသတကြီး မောင်းထွက်သွား၏။

“သူ့ဆယ်ပြားစေ့ကို ကျွန်တော် မျိုချခဲ့မိပါသလား”

သူ့အတွက်တော့ လူတစ်ယောက်၏ အသက်ထက် ငွေ ၄၀၀/-
က ပို၍ အရေးကြီးနေပေလိမ့်မည်။
ကျွန်တော် သူ့ကို စိတ်မဆိုးမိပါ။
ရယ်သာ ရယ်မောနေချင်ပါတော့သည်။
ကျွန်တော်တို့သည် (အကယ်စင်စစ်) ကလေးများသာ ဖြစ်ကြ
ပါသည်။

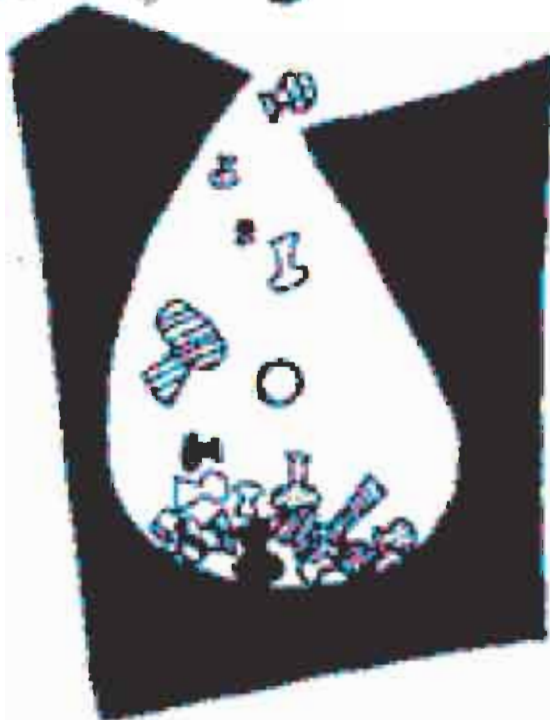

ကလေးအတွေး

အ က် ဆေး : (၅)

ကလေးအတွေး (၅)

တကယ်ဆိုရင် ဒုက္ခတွေကို ရင်ဆိုင်တဲ့အခါက
'ကကြီး' ဒုက္ခခံကြရင် ခက်ခက် ဝဲဝဲ နှိလှတာမဟုတ်ပါဘူး
ဒုက္ခခံ ကြတဲ့အခါ 'ခဏေး' ကို ရော့ချလိုက်ပါ
'ခဏေး' ကို ရော့ချလိုက်ပါ

(၁)

“သား ကျောင်းမသွားချင်ဘူး မေမေ”

“ဘာဖြစ်လို့လဲ သားရဲ့”

“ကျောင်းရောက်ရင် သားကို ‘ကကြီး’ ရေးပြပါလို့ ခိုင်းလိမ့်
မယ် မေမေရဲ့. . .”

“ဒါများ. . . ဘာခက်လို့လဲ သားရယ် ရေးပြလိုက်ပေါ့. . .”

“မေမေ ဘာသိလို့လဲ. . . ‘ကကြီး’ ရေးပြပြီးရင် သူတို့က
‘ခခွေး’ ပါ ဆက်ပြီးရေးခိုင်းကြဦးမှာ”

(၂)

အဲဒီဟာသထဲက ကလေးငယ်ရဲ့ စဉ်းစားပုံ စဉ်းစားနည်းဟာ လူကြီးတွေအတွက် ရယ်စရာဖြစ်ကောင်းဖြစ်နေမှာပေါ့။

ဒါပေမဲ့... တစ်ဖက်က ပြန်လှည့်စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါ ကလေးငယ်ဟာ (သူ့ကိုယ်သူတော့) အင်မတန်မှ အမြော်အမြင်ကြီး တဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်လို့ အောက်မေ့နေမှာ မလွဲပါဘူး။

မှန်ပါတယ်။ သူ့မှာလည်း ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ အတိုင်း အတာနဲ့ မျှော်ခေါ်ဆင်ခြင်ကြည့်တဲ့ စဉ်းစားနည်း (Speculative Thinking) တစ်ခု ရှိနေတာပဲ မဟုတ်လား။

အမေလုပ်တဲ့သူက ‘ကကြီး’ ရေးခိုင်းရင် ‘ကကြီး’ ရေးလိုက်။ ‘ခခွေး’ ရေးခိုင်းရင် ‘ခခွေး’ ရေးလိုက်။ ‘ဂငယ်’ ရေးခိုင်းတဲ့အခါကျ

တော့လည်း ‘ဂငယ်’ ရေးလိုက်ပေါ့လို့ စဉ်းစားတယ်။ အဲသည်လို တစ်ခုချင်းစီ ဖြတ်သန်းရင်းနဲ့ သူ့ရဲ့ သားငယ်ဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ စာတတ်မြောက်တဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာမယ်ဆိုတဲ့ ‘နီဂုံး’ တစ်ခုကို ဆင်ခြင်ထားတယ်။ ကလေးငယ်ရဲ့ ဆင်ခြင်နည်းကလည်း မမှားယွင်းပါဘူး။ ‘ကကြီး’ ပြီးရင် ‘ခခွေး’၊ ‘ခခွေး’ ပြီးရင် ‘ဂငယ်’ စသဖြင့် မဆုံးတမ်းလာတော့မည်ဆိုတာကို သူလည်းတွေးမိတာပဲ။

ဒါပေမဲ့ ကလေးငယ်ရဲ့ ‘နီဂုံး’ ကျတော့ ‘အဲသည်လိုဒုက္ခ (စာလုံးတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု သင်နေရတာကို ကလေးငယ်ကတော့ ဒုက္ခလို့ ထင်မှာပေါ့) အဆင့်ဆင့်ကို ရှေ့မခံစားရဖို့’ ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်တယ်။ တိုတိုပြောရရင် ‘သက်သောင့်သက်သာနေရရေး’ ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဒုက္ခကို စောစောစီးစီး လမ်းစဖြတ်တဲ့အနေနဲ့ ‘ကျောင်းမသွားချင်ဘူး’ လို့ ပြောလိုက်တာပါ။

(၃)

ကျွန်တော်တို့ (လူကြီးတွေ) ကကော ဘာထူးလို့လဲ တွေးမိပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ဟာ ‘လူ့ဘဝကို ရပြီ’ ဆိုကတည်းက ဒုက္ခသင်ခန်းစာရဲ့ ပထမဦးဆုံးအက္ခရာဖြစ်တဲ့ ‘ကကြီး’ ကို စ,ရေးခဲ့ရပါပြီ။ အသက်ကြီးလာတာနဲ့အမျှ ‘ခခွေး’ တွေ၊ ‘ဂငယ်’ တွေကို ဆက်တိုက်တွေ့ကြုံရဦးမှာပါ။

ဘဝဆိုတာ ဒုက္ခဆိုတဲ့ အက္ခရာတွေကို သင်ကြားဖို့ ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ကျောင်းသင်ခန်းစာ စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့တွေဟာ ဘယ်သူက အဲဒီအက္ခရာကို လိုလိုလားလား သင်ကြားချင်လို့လဲ။ ဒုက္ခတစ်ခုချင်းစီနဲ့ တွေ့ရကြုံရတိုင်း မပြီးသေးဘူးလား၊ မပြီးဆုံးနိုင်သေးဘူးလားလို့ ညည်းတွားကြတာချည်းပဲ မဟုတ်လား။

(၄)

တကယ်ဆိုရင် ဒုက္ခတွေကို ရင်ဆိုင်တဲ့နည်းက သိပ်အဆန်း
တကြယ်၊ ခက်ခက်ခဲခဲ ရှိလှတာမဟုတ်ပါဘူး။ ‘ကကြီး’ ဒုက္ခနဲ့ကြုံရင်
‘ကကြီး’ ကို ရေးချလိုက်။ ‘ခခွေး’ ဒုက္ခနဲ့ ကြုံတဲ့အခါ ‘ခခွေး’ ကို
ရေးချလိုက်ရုံပါပဲ။

ဒီလိုပဲ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဖြတ်သန်းသွားလိုက်ကြရအောင်။ ဒါမှ
တကယ် ‘လူကြီး’ အတွေးဖြစ်ပါတယ်။

(၅)

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးက ညည်းတွားနေကြတယ်။
စိတ်ပျက်နေကြတယ်။ လောကဆိုတဲ့ ကျောင်းကို မတက်ချင်ဘူးဆို
ပြီး ကျောင်းပြေးချင်နေကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဆင်ခြင်မှုရဲ့ ‘နိဂုံး’ က ဘဝကိုနားလည်တတ်
မြောက်ဖို့ မဟုတ်ဘဲ ‘သက်သောင့်သက်သာနေထိုင်ဖို့’ ရည်ရွယ်ထား
ကြတာကိုး။

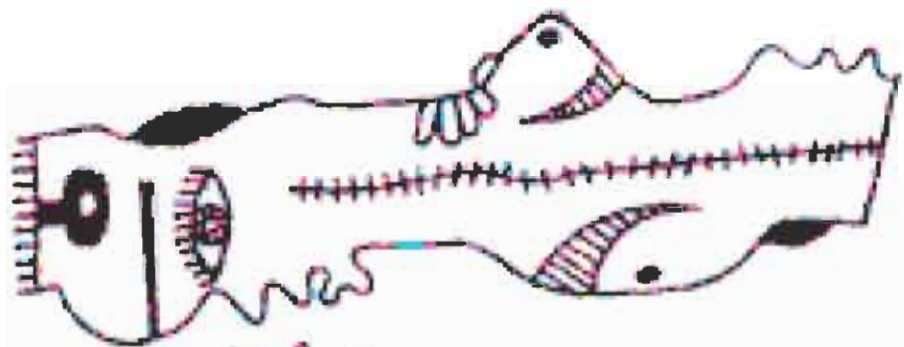
တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့က အသက်ကြီးနေတဲ့ ကလေး
ငယ်လေးတွေပါပဲ။

ကလေးအတွေး

အင်္ဂုဆေး (၆)

ကလေးအတွေး (၆)

ခေတ်သစ်စွပဒေသညာရပ်က "အကျမြို့ကို
ပွဲစိတ်လို့ရတဲ့ 'စွမ်းအင်' ဟာ အင်အားအကြီးမားဆုံး
စွမ်းအင်ဖြစ်တယ်" ဆိုတာကို မော်ထုတ်ပေးလိုက်တဲ့
မျှတလိယစွဲပညာ (Fission Method) ဟာ ဟီရိုရှီး
မာဗျူပေါ်ကို အကျမြို့ကို ကြံ့ခိုင်မှု သက်သေပြ
ခဲ့ပါတယ်။

(၁)

“မေမေ သားကို တကယ်ချစ်ရဲ့လားဟင်...”

“ချစ်ပါတယ် သားရဲ့... ဘာဖြစ်လို့လဲ...”

“သားကို တကယ်ချစ်ရင် ရေခဲချောင်း လာလာရောင်းနေတဲ့
လူကြီးနဲ့ လက်ထပ်လိုက်ပါလားဟင်...”

(၂)

တချို့က ပြောကြပါတယ်။ ကလေးငယ်တွေဟာ လောဘ၊ ဒေါသ ကင်းစင်တယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် အပြစ်ကင်းတယ်။ ချစ်စရာ ကောင်းတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အဲသည်လို မထင်ပါဘူး။

ကလေးတွေမှာလည်း လောဘရှိတာပဲ။ ဥပမာ - ကစားစရာ လှလှပပ အသစ်အဆန်းတစ်ခုခု (ဒါမှမဟုတ်) သူကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ စားစရာ တစ်ခုခုဆိုရင် လိုချင်လို့ လက်ညှိုးထိုး ပူဆာတပ်မက်ကြ တာ မဟုတ်လား။

သူတို့လိုချင်တာ မရရင်၊ သူတို့စိတ်တိုင်းကျ မဖြစ်ရင်လည်း ခြေဆောင့်မယ်၊ နှုတ်ခမ်းစူမယ်၊ အော်ဟစ်ငိုကြွေးမယ်. . . စသဖြင့် သူတို့ရဲ့ ဒေါသကို ဖော်ထုတ်တတ်ကြပါတယ်။

ဆိုလိုတာက ကလေးငယ်တွေဟာလည်း လောဘ၊ ဒေါသ မကင်းကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘာဖြစ်လို့ ချစ်စရာကောင်းနေတာလဲ ဆိုရင်တော့ သူတို့ရဲ့ လောဘတွေ၊ ဒေါသတွေဟာ တခြားသူတွေကို ထိခိုက်နစ်နာစေလောက်အောင် မဆိုးရွား မကြီးကျယ်လို့ပါလို့ ဖြေရ မှာပါပဲ။

စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ ဟာသလေးထဲမှာဆိုရင် ကလေးငယ် လိုချင်တဲ့အရာဟာ (သူ စားချင်တဲ့) ရေခဲချောင်းပါ။ အဲဒါကို ရအောင် သူ ကြံစည်ပုံက သူ့အမေကို ရေခဲချောင်းသည်နဲ့ လက်ထပ်ပေးလိုက် ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ရေခဲချောင်းစားရဖို့အတွက် ပေးဆပ်လိုက်ရတာဟာ တန်ရဲ့ လားဆိုတာကိုတော့ ကလေးငယ်က မစဉ်းစားပါဘူး။

အဲဒါဟာ ‘ကလေးအတွေး’ ပေါ့။ ရယ်စရာမကောင်းဘူးလား။

(၃)

ခေတ်သစ် ရူပဗေဒဟာ ၂၀ ရာစုလူသားတွေရဲ့ လူနေမှုဘဝကို ပြောင်းလဲပေးလိုက်တာပါပဲ။ လူတွေဟာ ဇိမ်ကျကျနေချင်တယ်။ ခလုတ်လေးတစ်ချက် နှိပ်လိုက်ရုံနဲ့ အလိုရှိရာ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ ဘဝမျိုးမှာ ရှင်သန်ချင်တယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် စကြဝဠာတစ်ခုလုံးကို ထိန်းသိမ်းပဲ့ကိုင်ခိုင်းစေချင်တယ်။

ရောင်စုံမီးတွေ လင်းလက်လို့ ပဒေသာပင်ပေါက်နေတဲ့ခေတ်ကြီးတစ်ခေတ်၊ လူနေမှု ယန္တရားကြီးတစ်ခု၊ လည်ပတ်ခုတ်မောင်းနိုင်ဖို့ ‘စွမ်းအင်’ ပုံစံသစ်တစ်မျိုး အရေးတကြီး လိုအပ်လာပါတယ်။ အဲဒါကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သူကတော့ ရူပဗေဒပညာပါ။

ခေတ်သစ်ရူပဗေဒပညာရပ်က “အဏုမြူကို ခွဲစိတ်လိုရတဲ့ ‘စွမ်းအင်’ ဟာ အင်အားအကြီးမားဆုံး စွမ်းအင်ဖြစ်တယ်” ဆိုတာကို

ဖော်ထုတ်ပေးလိုက်တဲ့ နျူကလိယခွဲပညာ (Fission Method) ဟာ ဟီရိုရီးမားမြို့ပေါ်ကို အဏုမြူဗုံး ကြံချခြင်းနဲ့ သက်သေပြခဲ့ပါတယ်။

ဒီကိစ္စဟာ ‘ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကို အဆုံးသတ်စေချင်တဲ့ စေတနာနဲ့ပါ’ လို့ အကြောင်းပြလို ရကောင်းရနိုင်မှာဖြစ်ပေမယ့် နောက်ဆက်တွဲကိစ္စတစ်ခုကိုတော့ အဲသည်လို ဆင်ခြေပေးလို့ မရနိုင် တော့ပါဘူး။

အဲဒီနောက်ဆက်တွဲကိစ္စကတော့ နာဂါဆင်မြို့ပေါ်ကို ချတဲ့ ဒုတိယဗုံးပါပဲ။ နာဂါဆင်မြို့ပေါ်ကို ကြံချတဲ့ ဒုတိယဗုံးဟာ ပထမဗုံးနဲ့ တည်ဆောက်ပုံ နည်းပညာချင်း မတူဘူးလို့ သိရပါတယ်။ (ကျွန်တော်က ရူပဗေဒနဲ့ ပတ်သက်လို့ သိပ်နားလည်တတ်ကျွမ်းသူ တော့ မဟုတ်ပါဘူး)

ဒုတိယဗုံးကို တည်ဆောက်ထားတာက Fission Method လို့ ဆိုပါတယ်။ (ယူရေနီယမ် ၂၃၅ အဏုမြူကို တခြား နယူထရွန် တစ်ခုနဲ့ ပစ်ခတ်ကွဲပျက်သွားစေတာကို Fission Method လို့ ခေါ်ပါတယ်)

(၄)

‘ရူပဗေဒနည်းပညာသစ်ကို တွေ့ရှိပြီ’ လို့ ကျွန်တော်တို့ ဝမ်းသာအားရ ဟစ်ကြွေးလိုက်ချိန်မှာပဲ မြို့ကြီးနှစ်မြို့က လူသားတွေ ဟာ သန်းနဲ့ချီပြီး အတိဒုက္ခရောက်ခဲ့ရပါပြီ။

အဏုမြူဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေ၊ အဏုမြူစွမ်းအင်သုံး သင်္ဘောတွေအကြောင်း ပြောကြဆိုကြရင်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့တွေဟာ ရေခဲချောင်းစားချင်တဲ့ ကလေးငယ်တွေနဲ့ တူသထက် ပိုပိုတူလာပါ တော့တယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ပေးဆပ်လိုက်ရတာဟာ တန်ရဲ့လား လို့ မစဉ်းစားခဲ့ကြပါဘူး။ မြို့ကြီးတွေကို ပြာပုံဘဝရောက်အောင် မလုပ်ဘဲနဲ့လည်း ဒီနည်းပညာတွေကို ရနိုင်တာပဲ မဟုတ်ဘူးလား။

(၅)

ဟောဒီ စကြဝဠာကြီးထဲမှာ (ကျွန်တော်တို့က မမြင်ရတဲ့) ကျွန်တော်တို့လူသားတွေထက် အသိဉာဏ် ပိုမြင့်မားတဲ့ သက်ရှိ သတ္တဝါတစ်မျိုးမျိုးရှိနေတယ် ဆိုပါစို့။

သူတို့က ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာ့လူသားတွေရဲ့ အပြုအမူ၊ အတွေးအခေါ်ကို စောင့်ကြည့်နေကြတယ် ဆိုပါစို့။ သူတို့က...

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အသိဉာဏ်ကို 'ကလေးအတွေး' ဆိုပြီး ရယ်မောကောင်း ရယ်မောနေကြပါလိမ့်မယ်။

စစ်အေးတိုက်ပွဲကြီးမှာ နိုင်ငံကြီးတွေဟာ
ဘယ်လိုကစားနည်းမျိုး ကစားခဲ့ကြတယ်တော့ မသိဘူး။
နိုင်ငံငယ်လေးတွေကတော့ ဘောလုံးအဖြစ်နဲ့ ပါဝင်ခဲ့ကြတယ်။

ကလေးအဖွဲ့

အ က် ဆေး : (၇)

ကလေးအတွေး (၇)

(၁)

“ဟဲ့... သား၊ တစ်ကိုယ်လုံး ညစ်ပတ်ပေရေလိုပါလား၊ ဘာ
ဖြစ်လာတာလဲ”

“သားသူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ကစားလာတာပါ မေမေ”

“အောင်မလေး သားရယ်... ဘယ်လိုကစားနည်းမျိုးမို့လို့
ဒီလောက်တောင် ညစ်ပတ်ပေရေလာတာလဲ”

“ဘာကစားနည်းလဲတော့မသိဘူး မေမေ... ကျွန်တော်က
ဘောလုံးအဖြစ်နဲ့ ပါဝင်ခဲ့ရတယ်”

(၂)

၂၀-ရာစု ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ ကာလမှာ အထူးခြားဆုံး ဖြစ်ရပ် ကတော့ စစ်အေးတိုက်ပွဲ ပြီးဆုံးသွားတာပါပဲ (ကျွန်တော်ငယ်ငယ် တုန်းကတော့ လူကြီးတွေပြောပြောနေတဲ့ ‘စစ်အေးတိုက်ပွဲ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို နားထောင်ပြီး တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် ရေခဲတုံးတွေနဲ့ပေါက် ရေခဲရေတွေနဲ့ ပက်ကြတဲ့ စစ်ပွဲများလားလို့တောင် တွေးမိပါသေး တယ်။ နောက်... ကြီးလာတော့မှ အရင်းရှင်ဝါဒနဲ့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ တို့ တစ်ဖက်နဲ့ တစ်ဖက် အပြန်အလှန်ဝါဒတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲတဲ့ စစ်ဖြစ် မှန်း သဘောပေါက်လာတာပါ)

ပညာရှင် အတော်များများက သုံးသပ်ခဲ့ကြတာကတော့ စစ် အေးတိုက်ပွဲအပြီးမှာ ကမ္ဘာကြီးအတွက် ထင်ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ အမြတ် အစွန်းနှစ်ခု ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့...

- (၁) နည်းပညာတိုးတက်မှု... နဲ့.
- (၂) လူ့ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို အလေးထားရကောင်းမှန်း ပိုမို နားလည်သိမြင်လာမှု... တို့ပါပဲ။

(၃)

စစ်အေးကာလ အတောအတွင်းမှာတော့ အချို့သော နိုင်ငံ
ငယ်တွေက ဆိုဗီယက် ဦးဆောင်တဲ့ ကွန်မြူနစ်အရိပ် အာဝါသကို
ခိုလှုံကြတယ်။ တချို့ နိုင်ငံငယ်တွေကတော့ အမေရိကန်ဦးဆောင်
တဲ့ အရင်းရှင်ဒီမိုကရေစီ ခံတပ်ဘက်မှာ တပ်စွဲကြတယ်။

နိုင်ငံကြီးတွေက သူတို့ရဲ့ ပလ္လင်အရင်းမှာ ဝပ်ဆင်းလာတဲ့
နိုင်ငံငယ်တွေကို အသုံးချစရာရှိရင်သာ အသုံးချ ကျားကွက်ရွှေ့ခဲ့
ကြတာပါ။ တကယ်တမ်း အရေးရယ်အကြောင်းရယ် ကြုံလာပြီဆိုရင်
ဟုတ်တိပတ်တိ ကူညီပံ့ပိုးနိုင်ခဲ့ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။

ရူမေးနီးယားနိုင်ငံမှာ ရေကြီးလို့ ရေဘေးဒုက္ခသည်တွေကို
ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက ကူညီပေးနေရတဲ့ကာလ (၁၉၇၀ ဝန်းကျင်လို့
ထင်ပါတယ်) တုန်းကတောင် ဆိုဗီယက် ရုရှားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လှောင်
ပြောင်သရော်တဲ့ ဟာသတွေ ထွက်ပေါ်ခဲ့ပါသေးတယ်။ ရူမေးနီးယား

ကလည်း ကွန်မြူနစ်ဝါဒ ထူထောင်ပြီး ဆိုဗီယက် ရုရှားဘက်ယိမ်းတဲ့
လက်ဝဲနိုင်ငံငယ်ကလေးဆိုတော့... အဲဒီနိုင်ငံရဲ့ ရေဘေးဒုက္ခသည်
တွေကို ကူညီဖို့ ဆိုဗီယက် ရုရှားမှာ အဓိက တာဝန်ရှိတယ်ပေါ့လေ။

အဲဒါနဲ့... ရူမေးနီးယားနိုင်ငံဆီကို ‘ရေဘေးဒုက္ခသည်များ
အတွက် ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများ’ ဆိုပြီးတော့ ဆိုဗီယက် ရုရှားဆီ
က ပို့လိုက်တဲ့ လက်ဆောင်ထုပ်ကြီးတစ်ထုပ် ရောက်လာတယ်။

ဝမ်းသာအားရ ဖွင့်ကြည့်လိုက်ကြတယ်။

အထဲမှာ... ‘ရေကူးနည်းစာအုပ်’ တွေပဲ ပါသတဲ့။

(၄)

နောက်ပြီးတော့... အမေရိကန်နဲ့ ဆိုဗီယက်တို့လို နိုင်ငံကြီးတွေရဲ့ စစ်အေးတိုက်ပွဲကြားမှာ တတိယကမ္ဘာ နိုင်ငံငယ်လေးတွေအတွက် အာမခံချက် မရှိပုံ၊ ကုလသမဂ္ဂဟာလည်း တကယ်တမ်း ထိထိရောက်ရောက် မကိုင်တွယ်နိုင်ပုံကို လှောင်ပြောင်သရော်တဲ့ ဟာသတွေရှိပါသေးတယ်။ ဥပမာတစ်ခု ပြောပြပါမယ်။ ဒါက အမေအဖြေပုံစံနဲ့ပါ။

မေး။ ။ နိုင်ငံငယ်လေးတွေ အချင်းချင်းပြဿနာတက်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ?

ဖြေ။ ။ ပြဿနာ ကွယ်ပျောက် (ပြီးဆုံး) သွားတယ်။

မေး။ ။ နိုင်ငံကြီးတစ်နိုင်ငံနဲ့ နိုင်ငံငယ်လေးတစ်နိုင်ငံ ပြဿနာ
တက်ရင်ကော ဘာဖြစ်သွားမလဲ?

ဖြေ။ ။ နိုင်ငံငယ်လေး ကွယ်ပျောက်သွားတယ်။

မေး။ ။ နိုင်ငံကြီးနှစ်နိုင်ငံ ပြဿနာတက်ရင်ကော?

ဖြေ။ ။ ကုလသမဂ္ဂ ကွယ်ပျောက်သွားတယ်။

ကျွန်တော် ပြောချင်တာက ဒီလိုပါ။ စစ်အေးတိုက်ပွဲကြီးမှာ
နိုင်ငံကြီးတွေဟာ ဘယ်လိုကစားနည်းမျိုး ကစားခဲ့ကြတယ်တော့
မသိဘူး။ နိုင်ငံငယ်လေးတွေကတော့ ဘောလုံးအဖြစ်နဲ့ ပါဝင်ခဲ့ကြ
တယ်။

ပွဲလည်းပြီးရော ညစ်ပတ်ပေရေလို့... ၊ အနာတရတွေ ဖြစ်
ကျန်ခဲ့ရတာပေါ့။

အခုလည်း ကစားနေကြပြန်ပြီ။ တစ်ဖက်က American-
ization လို့ ပြောတယ်။ တစ်ဖက်ကတော့ Cultural Relativism
လို့ ပြောတယ်။ ဘာတွေ ဖြစ်ဦးမလဲတော့ မသိဘူး။

ဒါပေမဲ့... ကျွန်တော်တို့ကတော့ ‘ဘောလုံး’ မဖြစ်ဖို့
လိုမယ်ထင်တယ်။

(၅)

အဲဒီလို စဉ်းစားကြည့်လိုက်ပြန်တော့ ကမ္ဘာ့အကြီးကျယ်
အခမ်းနားဆုံးဖြစ်ရပ်တွေပင်လျှင် ‘ကလေးအတွေး’ ဖြစ်လို့နေပါ
တော့တယ်။

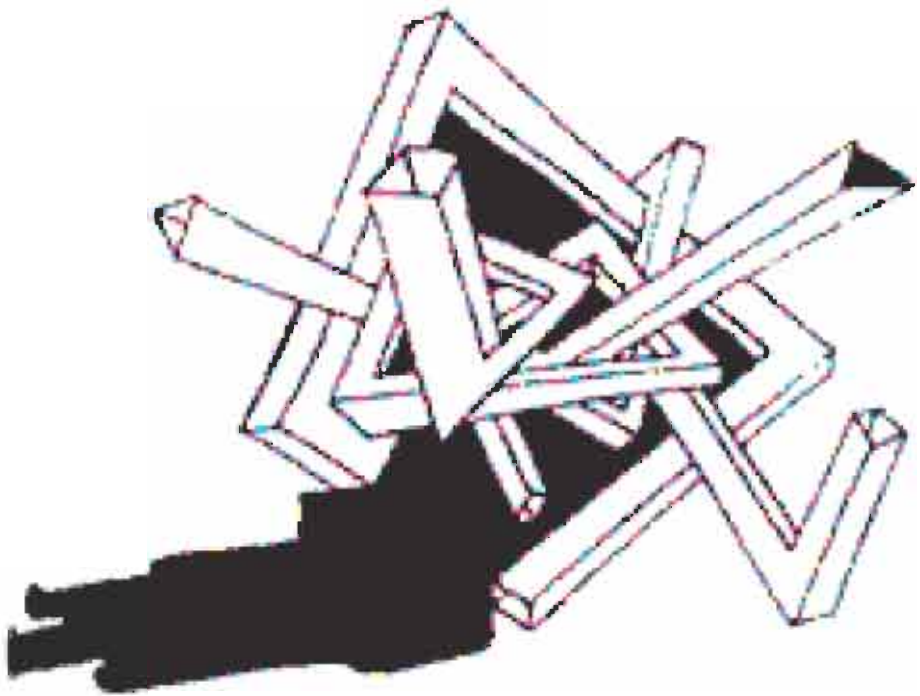

ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒုက္ခတစ်ခုခု၊ အကျပ်အတည်းတစ်ခုခုနဲ့
ရင်ဆိုင်ရမှာကို ကြောက်ကြတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် ရင်မဆိုင်ချင်ဘူး။
ရှောင်တိမ်းပုန်းအောင်းချင်ကြတယ်။
အဲသည်လို ရှောင်တိမ်းလို့ရော ဒုက္ခကနေ
လွတ်မြောက်သွားသလားဆိုတော့ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြပါဘူး။
ပိုပြီး ဆိုးရွားတဲ့ အကျပ်အတည်းအောက်မှာ
ရွဲ့ရွဲ့စိုလျက်သား ဖြစ်သွားကြတာပါပဲ။

ကလေးအတွေ့

အ က် ဆေး : (၈)

ကလေးအတွေး (၈)

(၁)

“ဟေ့. . . ချာတိတ်၊ ဒီလောက်မိုးရွာနေတာ. . . ဘာဖြစ်လို့
အိပ်ပြင်မှာ ထွက်ပြီး ရပ်နေရတာလဲ။ ကြည့်စမ်း. . . မင်း
တစ်ကိုယ်လုံး ရွဲ့ရွဲ့စိုနေပြီ”

“ကျွန်တော်. . . ပုန်းနေတာခင်ဗျ”

“ဟေ့. . . ဘာတွေပုန်းနေတာလဲ”

“မေမေက ရေချိုးပေးမယ်ဆိုလို့ ကြောက်လို့ ပုန်းနေတာ”

(၂)

ဒီအတွေးဟာ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့အတွေး ဖြစ်တဲ့အတွက် တကယ့်ဖြစ်ရပ်နဲ့ သူ့ရဲ့တွေးခေါ်ပုံ လွဲချော်နေတာကို ကြည့်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ရယ်မောပစ်လိုက်လို့ ရပါတယ်။

ကလေးငယ်ဟာ ရေချိုးရမှာကို ကြောက်တယ်။ အဲဒီလို သူ ကြောက်တဲ့အရာကို ရှောင်တိမ်းလိုက်တော့ရော လွတ်မြောက်သွား သလားဆိုတော့ မလွတ်မြောက်ပါဘူး။ မိုးရေထဲမှာ ထွက်ပြီးရပ်နေ တော့ တစ်ကိုယ်လုံး ရွဲ့ရွဲ့စိုရပြန်တာပါပဲ။

ကျွန်တော်က အဲဒီစိတ်ကူးကလေးကို လူကြီးတစ်ယောက်ရဲ့ အတွေးအဖြစ် ပြောင်းလဲပြီး မြင်ကြည့်တယ်။ လူကြီးတွေကရော ဘာ ထူးလို့လဲ။

ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒုက္ခတစ်ခုခု၊ အကျပ်အတည်းတစ်ခုခုနဲ့ ရင်ဆိုင်ရမှာကို ကြောက်ကြတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် ရင်မဆိုင်ချင်ဘူး။ ရှောင်တိမ်းပုန်းအောင်းချင်ကြတယ်။ အဲသည်လို ရှောင်တိမ်းလို့ရော ဒုက္ခကနေ လွတ်မြောက်သွားသလားဆိုတော့ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြပါဘူး။ ပိုပြီး ဆိုးရွားတဲ့ အကျပ်အတည်းအောက်မှာ ရွဲရွဲစိုလျက်သား ဖြစ်သွားကြတာပါပဲ။

မာဂရက်ဘာ့ခ်ဝိုက် (Margaret Bourke White) ဆိုတဲ့ စာရေးဆရာမတစ်ယောက် ပြောခဲ့တဲ့ စကားတစ်ခွန်းရှိပါတယ်။

‘ကြောက်စိတ်နဲ့တွေ့ရင် ရဲရဲရင်ဆိုင်၊ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာ တစ်ခုခုကိုလုပ်။ အဲဒီလို လုပ်လိုက်တဲ့အလုပ်က မကြောက်အောင် ကယ်သွားလိမ့်မယ်’ တဲ့။

အဲဒီစကားကို ကျွန်တော် သိပ်ကြိုက်ပါတယ်။ တကယ်ဆို ကျွန်တော်တို့ အလုပ်သင့်ဆုံးအလုပ်ဟာ အကျပ်အတည်းတွေ၊ ပြဿနာတွေ၊ ဒုက္ခတွေကို ရဲရဲရင်ဆိုင်ဖို့ပဲ မဟုတ်လား။ ထွက်ပြေးနေဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။

ထွက်ပြေးလိုက်ခါမှ ပြဿနာတွေက ပိုဆိုးရွားသွားတတ်ပါတယ်။ အမေရိကန်ပြဇာတ်လောက က နာမည်ကျော် ပြဇာတ်မင်းသမီးကြီး ဟယ်လင်ဟေး(စ်) Helen Hayes ရဲ့အကြောင်းကို တော်တော်လေး ကြားထားဖူးကြပြီးသား ဖြစ်မှာပါ။

သူမဟာ အသက် (၂၀) အရွယ်မှာ နာမည်ကြီး ပြဇာတ်တစ်

ပုဒ်မှာ ခေါင်းဆောင်မင်းသမီးအဖြစ် ပထမဦးဆုံး ကပြရတယ်။ ရုပ်ရည်ကလည်းလှ၊ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ခေါင်းဆောင်မင်းသမီးကလည်း ဖြစ်ရပြန်ဆိုတော့ ဟယ်လင်က သူ့ကိုယ်သူ အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်နေတာပေါ့။

သူ အစွမ်းကုန် ကြိုးစားပြီး သရုပ်ဆောင်တယ်။ သူ့စိတ်ကူးအိပ်မက်ထဲမှာတော့ သူ့ရဲ့အနာဂတ်ခရီးဟာ အရမ်းကို လှပချောမွေ့နေပြီပေါ့။ နာမည်ကြီးမယ်၊ ငွေတွေသောက်သောက်လဲ ရမယ်... စသဖြင့်ပေါ့။ သူ့မှာ ရှိရှိသမျှ အားအင်တွေ၊ အစွမ်းသတ္တိတွေကို ညှစ်ထုတ်ပြီး ကြိုးစားခဲ့တာပါ။

သူ့ပြဇာတ် ပထမညအပြီးမှာ အဝတ်လဲခန်းထဲကနေပြီးတော့ သူ့သရုပ်ဆောင်ချက်ကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုဖို့ လာကြမယ့်သူတွေကို စောင့်မျှော်နေတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူ တကယ်ရင်ဆိုင်လိုက်ရတာကတော့ မျှော်လင့်ထားတာနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်။ အမျိုးမျိုး ရှုတ်ချကြတယ်။ ကဲ့ရဲ့ဝေဖန်ကြတယ်။

“ကိုယ် သရုပ်ဆောင်ရမယ့် Character ကို မပိုင်နိုင်ဘူး”

“သဘာဝ မကျဘူး”

“ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အလှပြတာ များလွန်းနေတယ်”... စသဖြင့်ပေါ့။

အဲဒီမှာ အဆိုးဆုံးဝေဖန်ချက်တစ်ခုကတော့...

“ဒီလို အရည်အချင်းမျိုးနဲ့ နာမည်ကျော် ပြဇာတ်မင်းသမီး
ကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်မလာနိုင်ဘူး”

ဟယ်လင်ဟာ အရမ်းကို တုန်လှုပ်သွားတယ်။ ရှက်လည်း
ရှက်သွားတယ်။ သူ့ကိုယ်သူ သေးသေးကလေးဖြစ်သွားသလို ခံစား
လိုက်ရတာ။ ဇာတ်စင်ကို ကျောခိုင်းပြီး ပြဇာတ်လောကကို စွန့်ခွာ
ထွက်ပြေးတော့မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ သူ အရှုံးပေးပြီလေ။
ထွက်ပြေးတော့မယ်။

ဒါပေမဲ့ အဲဒီမှာ ဟယ်လင်ရဲ့အမေက အဖိုးတန်တဲ့စကား
တစ်ခွန်း လက်ဆောင်ပေးခဲ့ပါတယ်။

“သမီး... လက်တွေ့အခြေအနေကို ရှောင်နေလို့မရဘူး”

ဟယ်လင်ဟာ သတ္တိမွေးပြီး ရဲရဲရင်ဆိုင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်
တယ်။ အဲဒီမှာ သူ့ကို ဝေဖန်တဲ့ ဝေဖန်ချက်တွေဟာ အမှန်တွေချည်း
ပဲလို့ လက်ခံလာနိုင်တယ်။ သူဟာ သရုပ်ဆောင်ပညာကို အစကနေ
ပြန်လေ့လာသင်ယူပြီး ကြိုးစားတော့တာပဲ။ ဒုက္ခတွေကို ခါးစည်းခံပြီး
လို့ (၄) နှစ်အကြာမှာ သူဟာ ကမ္ဘာကျော် ပြဇာတ်မင်းသမီး တကယ်
ဖြစ်လာတော့တာပါပဲ။

(၃)

ကျွန်တော်တို့ရော ဒုက္ခကို ဘယ်လိုရင်ဆိုင်နေကြပါသလဲ။
ရှောင်ပြေးနေသလား။ ရဲရဲရင်ဆိုင်နေကြသလား။ ရှောင်ပြေးနေကြ
သေးတယ်ဆိုရင်တော့ ‘ကလေးအတွေး’ပဲ ရှိသေးတယ်လို့ ပြောရမလို
ဖြစ်နေပါတယ်။

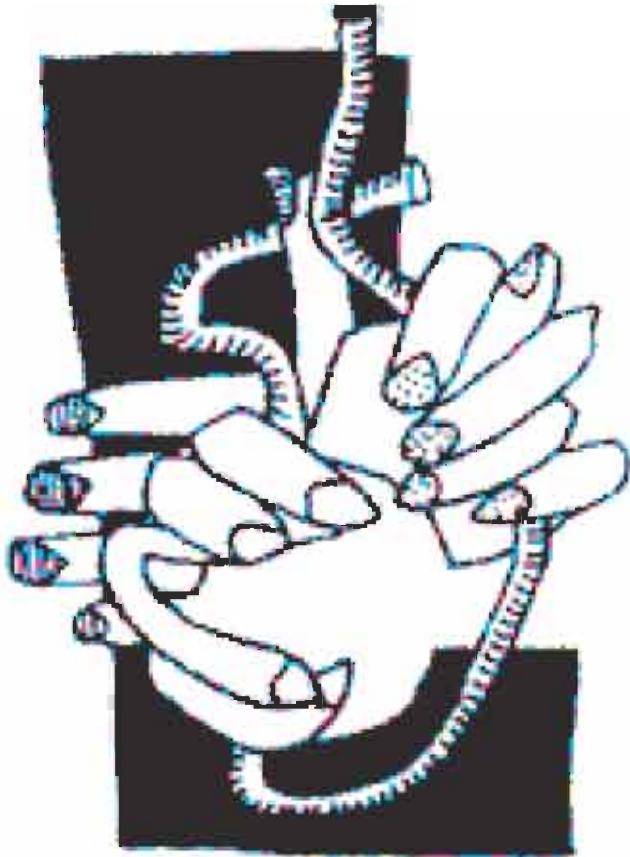

ကလေးအတွေး

အ က် ဆေး : (၉)

ကလေးအတွေး (၉)

“အလုပ်သမားကောင်းဆိုတာဟာ အလုပ်
ကို စမတ်ကျကျ (Smart) လုပ်နိုင်တဲ့လူ၊
ထိထိ ရောက်ရောက် (Effective) ဖြစ်
အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ လူကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်တယ်”

(၁)

ကလေးနှစ်ယောက် စကားပြောနေကြသည်။ ပထမကလေးက မေး၏။

“ဟေ့ကောင်... မင်းအဖေ နယူးယောက်မြို့ကို ရောက်ဖူးလား ?”

“ဟင့်အင်း... မရောက်ဖူးဘူး”

“အဲဒါဆို... မင်းအဖေနဲ့ ငါ့အဖေသိကြလိမ့်မယ်ကွ... ”

ငါ့အဖေလည်း နယူးယောက် မရောက်ဖူးဘူး”

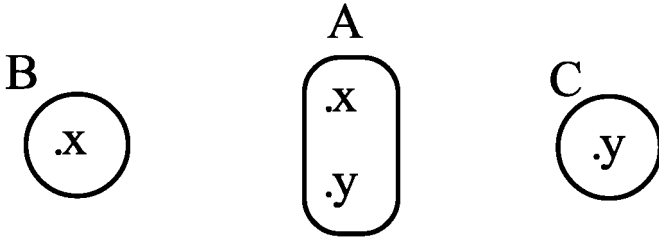
(၂)

အတွေးက သင်္ချာညီမျှခြင်း ရိုးရိုးကလေးသာဖြစ်ပါတယ်။
ကိန်းဂဏန်း ' x ' ဟာ A ဆိုတဲ့ အစုထဲမှာပါတယ်။ အလားတူပဲ
ကိန်းဂဏန်း ' y ' ဟာလည်း A ဆိုတဲ့ အစုထဲမှာ ပါတယ်ဆိုပါစို့။

ဒါဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က x နဲ့ y ဟာ တူညီတဲ့အုပ်စုတစ်ခု
တည်းမှာ ရှိတယ်လို့ ပြောလို့ရပါတယ်။

$$A \begin{pmatrix} \cdot x \\ \cdot y \end{pmatrix}$$

ဒါပေမဲ့ အဲဒီညီမျှခြင်းကို တိုက်ရိုက်ပြောင်းပြန်လှန်လို့
မရနိုင်ပါဘူး။ ဆိုလိုတာက ' x ' ဟာ A ဆိုတဲ့ အစုထဲမှာ မပါဘူး။
' y ' ဟာလည်း A ဆိုတဲ့ အစုထဲမှာ မပါဘူး။ အဲဒီလို မပါဝင်တာ
ချင်း တူညီတာနဲ့ပဲ x နဲ့ y ဟာ တူညီတဲ့အုပ်စုထဲမှာ ရှိတယ်လို့
ပြောလို့မရနိုင်ပါဘူး။ ဟောဒီပုံအတိုင်းရော မဖြစ်နိုင်ဘူးလား။

(ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော် ပြောချင်တာက “ငြင်းပယ်ခြင်း (Negation) တွေနဲ့ တူညီတဲ့အုပ်စု ဖွဲ့လို့မရဘူး” ဆိုတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။)

ကျွန်တော်ရဲ့ အမှန်တရားဟာ A မဟုတ်ဘူး။ ခင်ဗျားရဲ့ အမှန်တရားဟာလည်း A မဟုတ်ဘူး။ ဒါနဲ့တင် “ခင်ဗျားရဲ့ အမှန်တရားနဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အမှန်တရားဟာ အတူတူပဲ” လို့ ပြောလို့မရပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ဟာ တစ်သီးပုဂ္ဂလလူသားတွေသာဖြစ်တဲ့အတွက် ကွဲလွဲစရာတွေ အများကြီးကျန်ပါသေးတယ်။ နေရာတကာ ညီမျှခြင်း ဆွဲအုပ်စုဖွဲ့ချင်တဲ့စိတ်ဓာတ်ကိုတော့ ကျွန်တော်က ‘ကလေးအတွေး’ လို့ပဲ အမည်ပေးထားပါတယ်။

ခင်ဗျားတို့နဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ (-----ပြီးတော့) ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ရင်ဆိုင်နေကြရတဲ့ ဒိဋ္ဌဓမ္မ အခြေအနေ (Reality) ချင်း မတူညီကြပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဖွံ့ဖြိုးကြီးပြင်းလာအောင် မွေးမြူခဲ့ရတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု (Culture) ချင်း မတူညီကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် ‘အမှန်တရား’ ဆိုတဲ့အရာကို သူ့ဘက်ကိုယ့်ဘက် အပြန်အလှန် မြင်ပုံချင်း ညီမျှခြင်းချလို့ မရဘူး။

(၃)

ပြောင်းပြန်လှန်လို့မရတဲ့ ညီမျှခြင်း ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုကို ဆက်
ပြောချင်ပါတယ်။ ဥပမာ ဆိုပါစို့။

“အလုပ်ကို ပင်ပင်ပန်းပန်း မလုပ်ချင်တဲ့ ရေသာခိုနေတဲ့သူ
ဟာ အလုပ်သမားကောင်း မဟုတ်ဘူး”

ဆိုတဲ့ အတွေးကို ညီမျှခြင်းတစ်ခုလို့ သဘောထားကြည့်ပါ။
အဲဒီညီမျှခြင်းကို ပြောင်းပြန်လှန်ကြည့်လိုက်ရင်...

“အလုပ်ကို ပင်ပင်ပန်းပန်းလုပ်တဲ့သူဟာ အလုပ်သမား
ကောင်းဖြစ်မယ်”

ဆိုတဲ့ နောက်ထပ်အတွေးဆက်တစ်ခု ရပါတယ်
ရုတ်တရက် ကြည့်လိုက်ရင်တော့ ဟုတ်သလိုလိုပါပဲ။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၈ ရာစုနှစ်များဆီက စက်ရုံတစ်ရုံမှာ လုပ်ငန်းခွင် တစ်ခုမှာဆိုရင်တော့ ဒီအမြင်ဟာ မှန်ကန်တဲ့ ညီမျှခြင်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ တာပေါ့။

ဒါပေမဲ့ အခု ၂၁ ရာစု ဆန်းစပြုလာတဲ့ကာလမှာ အလုပ် သမားတွေ၊ လုပ်ငန်းတွေ၊ ရလဒ်တွေကို စီမံခန့်ခွဲမှု (Management) စနစ် ပြောင်းလဲသွားပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ညီမျှခြင်းရဲ့ ပြောင်းပြန်တန်ဖိုး ဟာလည်း တစ်မျိုးပြောင်းသွားပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဒီခေတ်ကြီးမှာ အလုပ်ကို ပင်ပင်ပန်းပန်း ချွေးသံတရွဲရွဲနဲ့ လုပ်နေတဲ့သူကို ‘အလုပ်သမားကောင်း’ လို့ မခေါ်တော့ပါဘူး။ သူဟာ အလုပ်သမား ခပ်ညံ့ညံ့တစ်ယောက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ခေတ်မမီတော့ တဲ့ အလုပ်။

“အလုပ်သမားကောင်းဆိုတာဟာ အလုပ်ကို စမတ်ကျကျ (Smart) လုပ်နိုင်တဲ့လူ၊ ထိထိရောက်ရောက် (Effective) ဖြစ် အောင် လုပ်နိုင်တဲ့လူကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်တယ်”

... လို့ ဒီခေတ်ကြီးက ပြောင်းလဲအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပေးပါ တယ်။

ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးတွေကို မြင်ဖူးမှာပေါ့။ အဲဒီသင်္ဘော

ကြီးတစ်စင်းရဲ့ပမာဏ၊ အလေးချိန်ဝန်အားကို မှန်းဆကြည့်ပါ။ ဘယ်
လောက်တောင် ကြီးမားလေးလံလိုက်မလဲလို့။

အဲဒီလို တန်ချိန်ပေါင်းများစွာ လေးလံလှတဲ့ ပင်လယ်ကူး
သင်္ဘောကြီးတစ်စင်းကို ရေလယ်ကောင်မှာ ဆွဲလှည့်ဖို့ဆိုရင် လူအင်
အားတွေ အများကြီးသုံးရမှာပေါ့။ ကြိုးတွေနဲ့ဆွဲ၊ လူတွေ၊ လှေတွေနဲ့
ဆွဲရမယ့်ကိစ္စဟာ အတော်ကို ခဲယဉ်းပင်ပန်းရမယ့်အလုပ်ပါ။

ဒါပေမဲ့ တကယ်တမ်းကျတော့ အဲသည်လို မဟုတ်ပါဘူး။
သင်္ဘောလက်ကိုင်မှာပါတဲ့ Trim Tab လို့ခေါ်တဲ့ ဘုသီးလေးကို
နှိပ်လိုက်ရုံနဲ့ ပြီးပါတယ်။ ဒါပါပဲ။

ဒီခေတ်ကြီးက အဲသည်လို အလုပ်လုပ်နေတာပါ။

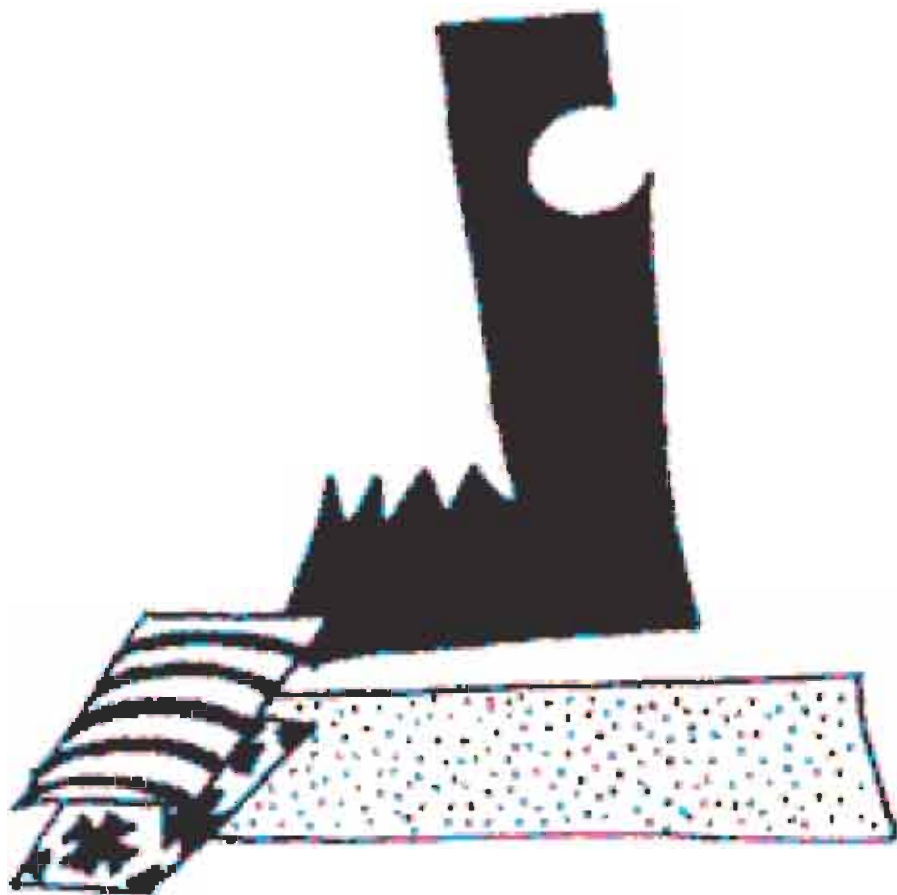
ကျွန်တော်တို့က Trim Tab ခလုတ်ကလေးကို တွေ့အောင်
ရှာတတ်ဖို့ပဲ လိုပါတယ်။

ကလေးအတွေး

အ က် ဆေး : (၁၀)

ကလေးအတွေး (၁၀)

(၁) မိမိရဲ့ ပန်းတိုင်ကို အပျောက်မခံရဘူး

(၂) ဒီနည်းနဲ့ မရတော့ရင် တခြားဒီထက် ကောင်းတဲ့နည်း
ဘာရှိသေးလဲလို့ တီထွင်ကြံဆနေရမယ်၊ ရှာဖွေနေရမယ်။

(၁)

“မောင်ပီတာ... သား ကြီးလာရင် ဘာလုပ်မလဲ”

“စစ်ဗိုလ်ကြီးလုပ်မယ် အန်ကယ်”

“တိုက်ပွဲမှာ အသတ်ခံရမှာ မကြောက်ဘူးလား”

“ဘယ်သူက သတ်မှာလဲ အန်ကယ်ရှော်နီ”

“ရန်သူက သတ်မှာပေါ့...”

“အင်း... အဲဒါဆို ကျွန်တော်က ရန်သူလုပ်မယ်”

(၂)

ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ စိတ်ကူးအပြောင်းအလဲကို ကြည့်ရတာ သိပ်ရယ်စရာကောင်းပါတယ်။ ပထမကတော့ သူ့ရဲ့ရည်မှန်းချက်က တစ်မျိုးပါ။ နောက်တော့ ပြောရင်းဆိုရင်းနဲ့ သူ့ရဲ့ရည်မှန်းချက်မှာ အခက်အခဲတစ်ခုတွေ့လာပါတယ်။ အသတ်ခံရမယ်ဆိုတော့ ကလေးက ကြောက်သွားမှာပေါ့။ သူ ဘယ်အသတ်ခံချင်ပါ့မလဲ။

အဲဒီအခက်အခဲကို ဘယ်လိုကျော်လွှား လွန်မြောက်နိုင်မလဲဆိုတဲ့ နည်းလမ်းကို မရှာတော့ဘူး။ မကြိုးစားတော့ဘူး။ အလွယ်ဆုံး အလုပ်ကိုပဲ လုပ်လိုက်တော့တယ်။

သူ့ရဲ့ရည်မှန်းချက်ကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တယ်လေ။ ကလေးဆိုတော့ သူ့ရဲ့ရည်မှန်းချက်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်သို့ လွယ်လွယ်ပြောင်းလဲလိုက်ခြင်းဟာ ရယ်စရာကိစ္စတစ်ခုလောက်သာ ဖြစ်သွားပါတယ်။ အသိဉာဏ်နည်းပါးတဲ့ ‘ကလေးအတွေး’ ကိုး။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ (လူကြီးတွေ) ထဲမှာရော...။
 အခက်အခဲတစ်ခုခုတွေ့တာနဲ့ ကိုယ့်ရည်မှန်းချက်ကို စွန့်လွှတ်တတ်
 သူတွေ၊ ပြောင်းလဲတတ်သူတွေ စိတ်ဓာတ်မကြံ့ခိုင်သူတွေ ရှိမနေဘူး
 လား။

ရှိနေတာပါပဲ။

(၃)

ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ စွဲနစ်စူးဝင်နေတဲ့ စကားတစ်ခွန်းရှိပါတယ်။

“ရှေ့ဆက်တိုးရမှာ ခက်နေတယ်ဆိုတဲ့ အချက်တစ်ခုတည်းနဲ့တော့ သင် နောက်မဆုတ်သင့်ဘူး” တဲ့။

လောကမှာ လူအတော်များများက ကိုယ် လက်ငင်းကြုံတွေ့နေရတဲ့ အခက်အခဲကိုသာ အကြီးတကာ အကြီးကျယ်ဆုံး အခက်အခဲလို့ အောက်မေ့တတ်ကြတယ်။

တကယ်တော့ ကိုယ်ကြုံနေရတဲ့ အခက်အခဲမျိုး ဟောဒီကမ္ဘာပေါ်မှာ လူသန်းပေါင်းများစွာ တွေ့ကြုံဖြတ်သန်းခဲ့ဖူးပြီ။ အခုလည်း တွေ့ကြုံနေကြရဆဲ။ နောက်လည်း တခြားလူတွေ တွေ့ကြုံကြရဦးမှာ သေချာပါတယ်။

တကယ်ဆို ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်ကြည့်ရုံနဲ့တင် အခက်အခဲ
တွေ အများကြီး ဖြတ်သန်းခဲ့ဖူးတဲ့ သံမဏိလူသားလို့ တွေး တွေးပြီး
ဂုဏ်ယူချင်စရာကောင်းနေမယ် ထင်ပါရဲ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဟောဒီအသက်အရွယ်ထိ ရောက်လာ
ခဲ့ရတာဟာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်
ဖြတ်သန်းပြီးမှ ရောက်လာခဲ့ကြတာ မဟုတ်ဘူးလား။

ကဲ... ခင်ဗျားကိုယ်တိုင်ပဲ လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ်လောက်တုန်း
က ကြုံခဲ့ရတဲ့ အခက်အခဲတစ်ခုကို ပြန်စဉ်းစားမြင်ယောင်ကြည့်လိုက်
ပါဦး။

အဲဒီတုန်းက အကြီးတကော့ အကြီးမားဆုံးလို့ ထင်ထားတဲ့
အခက်အခဲဟာ အခုကျတော့ သေးငယ်နေပြန်ရော မဟုတ်လား။

ဒီတစ်ချက်တည်းနဲ့တင် ခင်ဗျားဟာ ဒုက္ခတွေကို ဖြတ်သန်း
နိုင်တယ်ဆိုတာ သေချာသွားပါပြီ။

တခြားသူတွေကတော့ အခက်အခဲတွေကို ဘယ်လိုဖြတ်သန်း
ကြသလဲ။ တချို့က ကလေးတွေလိုပဲ ရည်မှန်းချက်ကို လွယ်လွယ်နဲ့
လက်လျှော့ပြီး ဖြစ်သလို ရေစုန်မျှောလိုက်ကြတယ်။ တချို့ကတော့
ပန်းတိုင်ကို အပျောက်မခံဘဲ ဒီနည်းနဲ့မရရင် ဟိုနည်း စသဖြင့် ဗျူဟာ
အမျိုးမျိုးသုံး၊ ဉာဏ်ကစားပြီး ကျော်လွှား ကွေ့ပတ်ကြတယ်။

တကယ်တော့ ဖြတ်ကျော်လို့မရတဲ့ အတားအဆီးလို့ ထင်ရ

တဲ့အရာတွေဟာ ကိုယ်က ခေါင်းငုံ့လက်ခံလိုက်မှသာ ‘အရှုံး’ ဖြစ် သွားကြတာပါ။ ခင်ဗျားက ‘အရှုံး’ ကို လက်မခံသေးရင် မရှုံးသေးဘူး။

ဒါနဲ့များ ဘာဖြစ်လို့ ကိုယ့်ရဲ့ပန်းတိုင်ကို လက်လျှော့ပြောင်း လဲပစ်ရမှာလဲ။

ဂျပန်ပုံပြင်လေးတစ်ပုဒ် ရှိပါတယ်။

လူနှစ်ယောက်ဟာ ချောက်ကမ်းပါးတစ်ခုမှာ နေ့စဉ်ထိုင်ပြီး တော့ ငါးမျှားကြတယ်။ လတွေ၊ နှစ်တွေကြာလာတော့ ချောင်းက လည်း တဖြည်းဖြည်း ကောစပြုလာတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်စလုံး ငါးအရ နည်းလာတာပေါ့။

ဒါပေမဲ့ ပထမတစ်ယောက်ကတော့ နည်းနည်းတော်သေး တယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ နေ့စဉ် သူ အိမ်စားလို့ရရုံ သုံးလေးကောင်တော့ ရနေသေးတာကိုး။ ဒုတိယတစ်ယောက်ကတော့ ပိုအခြေအနေဆိုး တယ်။ တစ်နေ့လုံးထိုင်မျှားပါမှ ငါးတစ်ကောင်နှစ်ကောင် မိဖို့ခဲယဉ်း နေတာ။

လူချင်းလည်းတူ။ လုံ့လဝီရိယ စိုက်ထုတ်ပုံချင်းလည်းတူ။ ငါးမျှားတဲ့နေရာချင်းလည်း တူပေမယ့် ငါက ဘာဖြစ်လို့ ကံဆိုးနေရ တာလဲလို့ ဒုတိယလူက တွေးလိုက်တယ်။ သူ့အတွက်တော့ စဉ်းစား လေလေ စိတ်ဓာတ်ကျစရာကောင်းလေပဲ။

ဒါပေမဲ့ သူက အခက်အခဲရဲ့ရှေ့မှာ ဒူးထောက်ငိုကြွေးနေ မယ့်လူမဟုတ်ဘူး။ ဒီထက် ကောင်းတဲ့နည်း ဘာရှိသေးလဲလို့ စဉ်း

စားတယ်။ လတ်တလော အခြေအနေမှာတော့ သူဟာ ပထမလူထက် နိမ့်ကျနေတာအမှန်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ သူ အရှုံးမပေးဘူး။

ငါးမျှားလို့မရတဲ့အတူတူ အိမ်ကိုပြန်ပြီး ပိုက်ကွန်တစ်စင်း ရက်တယ်။ အဲဒီ ရက်ပိုင်းတွေမှာတော့ သူ့တစ်အိမ်လုံးမှာ စားစရာ မရှိလို့ ငတ်ပြတ်လူးလို့မ့်နေရတာပေါ့။ ဒီအချိန်မှာ ပထမလူကတော့ ပုံမှန်အတိုင်း ငါးသုံးလေးကောင်ဆွဲပြီး အိမ်ပြန်လျက်ပဲ။

နောက်ဆုံးတော့ သူ့ပိုက်ကွန်ပြီးသွားတယ်။ ဒုတိယ တံငါ သည်ဟာ ကောနေတဲ့ ချောင်းငယ်ကလေးကို စွန့်ခွာပြီး မြစ်ထဲမှာ ငါးသွားဖမ်းတော့ စီးပွားဖြစ်လောက်အောင် ငါးတွေအများကြီး ဖမ်း မိပါသတဲ့။ ပထမလူကတော့ ချောင်းငယ်ကလေးထဲမှာပဲ ငါးကလေး သုံးလေးကောင်နဲ့ ကျေနပ်နေဆဲပါပဲ။

ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ဒီလိုပါ။ လူဟာ (၁) မိမိရဲ့ ပန်း တိုင်ကို အပျောက်မခံရဘူး။ (၂) ဒီနည်းနဲ့ မရတော့ရင် တခြားဒီထက် ကောင်းတဲ့နည်း ဘာရှိသေးလဲလို့ တီထွင်ကြံဆနေရမယ်။ ရှာဖွေနေရ မယ်။

လူ့ဘဝဆိုတာ အမြဲတမ်း ပုံမှန်ချည်းပဲ ခုတ်မောင်းနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပုံမှန်အတိုင်း စီးမျောမယ့် လူတွေကတော့ ကောင်း စရာရှိရင် ကောင်းလိုက်မယ်။ ဆိုးစရာရှိရင် ဆိုးလိုက်မယ် ဆိုတဲ့ အပြုခံ (Object) အဆင့်ပဲ ရှိပါတယ်။

ပုံမှန်ကို ဖောက်ထွက်မယ့် လူတွေကတော့ ကိုယ့်ကြံ့မာကိုယ်

ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ (Subject) တွေပါ။ လတ်တလော အခြေအနေ
မှာ ပုံမှန် (Object) သမားတွေထက် နိမ့်ကျကောင်း နိမ့်ကျနေမယ်။
ဒါပေမဲ့ အောင်မြင်သွားတဲ့ တစ်နေ့မှာတော့ ပုံမှန်သမားတွေ အားလုံး
ကို ဖြတ်ကျော်တက်သွားမှာပါ။

ကလေးအတွေး

အ က် ခေ ခ : (၁၁)

ကလေးအတွေး (၁၁)

'လူကောင်' ဆိုတာက နို့ပြေးသားအခြေအနေ
တစ်စုံတစ်ရာ ကို မယူက်စီးမယိုယွင်းအောင် ထိန်းသိမ်း
နိုင်တဲ့ (Status -quo) သူတို့ ခေါ်တာပါ။

'လူတော်' ဆိုတာကတော့ လက်ရှိ အခြေ
အနေကနေ ထိုးထွက်ပန်တီးနိုင်တဲ့သူကို
ခေါ်တာပါ။

(၁)

ကလေးငယ်က ဖိနပ်အသစ်တစ်ရုံ ဝယ်လာသည်။

မိခင်ဖြစ်သူက သတိပေး၏။

“ဟဲ့... သား... ဖိနပ်အသစ်စီးမယ်ဆိုရင် သတိထားနော်။

ပထမတစ်ပတ်၊ နှစ်ပတ်အတွင်းမှာ ဖိနပ်ပေါက်တတ်တယ်”

“သား သိပါတယ် မေမေရဲ့... ပထမတစ်ပတ်၊ နှစ်ပတ်

အတွင်းမှာ ဖိနပ်အဟောင်းကိုပဲ စီးမှာပေါ့”

(၂)

လုပ်ငန်းတစ်ခုရဲ့ အစပိုင်းဟာ အခက်ခဲဆုံးအပိုင်းပါပဲ။ ဖိနပ် အသစ်တစ်ရံစီးရသလိုမျိုးပေါ့။ အစပိုင်းမှာ ဖိနပ်ပေါက်တတ်တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီအစပိုင်းကို အားတင်းရင်ဆိုင် ဖြတ်သန်းနိုင်ပြီးရင် တော့ နောက်ပိုင်းမှာ အရာရာဟာ အသားကျလွယ်ကူသွားပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ လူတိုင်းဟာ အဲဒီအစပိုင်းကလေးကို ဖြတ်သန်းနိုင်လောက် အောင် စိတ်ဓာတ်အင်အား လုံလောက်ကြပါရဲ့လား။

လူအတော်များများကတော့ (ဖြစ်နိုင်ရင်) အဲဒီ အစပိုင်း အခက်ခဲဆုံးအပိုင်းကလေးကို ကျော်လွှားပြီးနောက်ပိုင်း အဆင်ပြေ အသားကျမယ့် အခြေအနေဆီကိုသာ လှမ်းမျှော်ကြည့်တတ်ကြတာ ပါ။ အစပိုင်းမှာ ကြုံတွေ့ရမယ့် ဒုက္ခဆင်းရဲတွေ၊ အခက်အခဲတွေကို မသိချင်ယောင်ဆောင် မေ့လျော့ထားချင်ကြတာပဲမဟုတ်လား။

စောစောကတော့ ကလေးငယ်က ‘ပထမတစ်ပတ်အတွင်းမှာ ဖိနပ်အဟောင်းကိုပဲ စီးမှာပေါ့’ လို့ ပြောသလိုမျိုးပေါ့။

(၃)

‘လူတော်’ ဆိုတာက အခက်အခဲတွေ၊ ပုံစံသေမှုတွေကို ထိုးထွင်းဖောက်ပြီး မြင်နိုင်ရတယ်။ အသစ်ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိရတယ်။ ထိုးထွင်းတတ်တဲ့ အသိဉာဏ်စွမ်းပကားနဲ့ ပြည့်စုံရပါမယ်။

ကျွန်တော်တို့ အခုရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ၂၁ ရာစုရဲ့ လုပ်ငန်းစနစ်နဲ့ နည်းနည်းဆက်စပ်ပြီး ပြောချင်တာပါ... ဒီလို...

တစ်နေ့က ကျွန်တော့်ငယ်သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နဲ့ ပြန်တွေ့တယ်။ သူက အသေးစားကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်နေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရရင် သူထုတ်လုပ်တဲ့ပစ္စည်းဟာ ဈေးကွက်မှာ ဆွဲဆောင်အား မရှိလှပါဘူး။ မျက်နှာပန်းမလှဘူးပေါ့။

သူငယ်ချင်းဖြစ်သူကတော့ ညည်းရှာပါတယ်။

“ငါ့လုပ်ငန်းဟာ တကယ်ဆို အများကြီး အလားအလာရှိရမယ့်အလုပ်ကွ။ အခုတော့ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ မသိပါဘူး။ ထိုင်း (Stagnation)နေတယ်”

ကျွန်တော်က မေးလိုက်တယ်။

“ဒီလောက်နဲ့ အားထုတ်လို့မရရင် ဒီထက်ပိုပြီး အားစိုက်ထုတ်ပေါ့”

“ငါလုပ်မယ်ဆို ဒီထက်အများကြီး ပိုကောင်းအောင် လုပ်ပြနိုင်ပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ လောလောဆယ်မှာ ဒီလုပ်ငန်းက ပိုက်ဆံပြန်မဝင်သေးတာ ခက်နေတယ်ကွ”

ကျွန်တော်က အခုခေတ်မှာ ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအမည်တစ်ခုတိုင်းကို ပြိုင်ဘက်တွေ အများကြီး ပေါ်နေပြီဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ ကိုယ့်ကုန်ပစ္စည်းကို အရည်အသွေးကောင်းကောင်းထုတ်လုပ်နိုင်ရမယ့်အပြင် ဈေးချိုချိုနဲ့ပါ ရောင်းနိုင်ပါမှ ဈေးကွက်မှာ နေရာရမယ့်အကြောင်းတွေ ပြောပြဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်ရှိ ၂၁ ရာစုခေတ်က အရည်အသွေး (Quality) ခေတ်ကိုး။

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေကလည်း နားလည်ရှာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူပေးတဲ့ဆင်ခြေကတစ်ခုတည်း။ ပစ္စည်းအရည်အသွေး (Quality) ကောင်းကောင်းကို ဈေးချိုချိုနဲ့ရဖို့အတွက် ထုတ်လုပ်စက်ကောင်းကောင်းသုံးရမယ်။ အဲဒီအတွက် ငွေအရင်းအနှီးအများကြီးကုန်ကျမှာဖြစ်တယ်။ ဒါကို သူ မစွန့်စားရဲဘူး။ ငွေတွေအများကြီး ရင်းနှီးပြီး ထည့်လိုက်ပြီးခါမှ ရှုံးသွားရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲဆိုတဲ့ ကြောက်စိတ်ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။

(၄)

ဒီနေရာမှာ ‘လူကောင်းဆိုတာ ဘာလဲ’၊ ‘လူတော်ဆိုတာ ဘာလဲ’ ဆိုတဲ့ အတွေးကို ကျွန်တော် တွေးမိတာပါ။

‘လူကောင်း’ ဆိုတာက ရှိပြီးသားအခြေအနေ တစ်စုံတစ်ရာ ကို မပျက်စီးမယိုယွင်းအောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ (Status-quo) သူကို ခေါ်တာပါ။ ‘လူတော်’ ဆိုတာကတော့ လက်ရှိအခြေအနေကနေ ထိုးထွက်ဖန်တီးနိုင်တဲ့သူကို ခေါ်တာပါ။

ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းဟာ ‘လူကောင်း’ တော့ဖြစ်တယ်။ သူ က ရှုံးမှာကြောက်ပြီး လက်ရှိအခြေအနေလေးကို ထိန်းသိမ်းထားဖို့ ကြိုးစားနေတာကိုး။ ဒါပေမဲ့ သူဟာ ‘လူတော်’ တော့ မဟုတ်ရှာ ပါဘူး။ ကျွန်တော်က သူ့ကို စကားတစ်ခွန်းလက်ဆောင်ပေးလိုက် ပါတယ်။

ဒီခေတ်ကြီးထဲမှာ အလုပ်လုပ်နေတာ အောင်မြင်ဖို့ လုပ်နေ တာ။
မရှုံးဖို့လုပ်နေတာမဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကိုမွေးပါ... လို့။

ဟုတ်တယ်လေ... လုပ်ငန်းတစ်ခုဟာ “မရှုံးဖို့” ဆိုတဲ့ ရည်
ရွယ်ချက်နဲ့ လည်ပတ်နေရင်တော့ ဘယ်တော့မှ ရှေ့ကို ရောက်မှာ
မဟုတ်ဘူး။ ရပ်တန့်နေမှာပဲ၊ သေနေမှာပဲ။ ဖိနပ်မပေါက်ချင်ရင်တော့
ဖိနပ်ဟောင်းပဲ စီးနေရမှာပေါ့။

ဒါဟာ... ကလေးအတွေးပါ။

(၅)

လူတော်တစ်ယောက်အနေနဲ့ ဘာကိုထိုးထွင်းမြင်ရမလဲဆို တော့... လက်ရှိဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အဖြစ်အပျက်လေးတစ်ခုထက် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားတဲ့ အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံ မြင်နိုင်စွမ်းရှိရမယ်။

လက်ရှိအချိန်ကာလလေးတစ်ခုထက် နောက်လာမယ့် အနာဂတ် အချိန်ကာလကြီးတစ်ခုလုံးကိုပါ လှမ်းပြီး ထိုးထွင်းမြင်နိုင်စွမ်း ရှိရမယ်။

ဥပမာပြောရရင်... စောစောက သူငယ်ချင်းကိုပဲကြည့်ပါ။ စက်ကောင်းကောင်းဝယ်ပြီး အရင်းတည်ရင် ငွေကုန်ကြေးကျများမယ် ဆိုတာတော့ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါဟာ အစိတ်အပိုင်းလေးတစ်ခု ရဲ့ အသွင်အပြင်ပဲရှိပါသေးတယ်။ ပထမအဆင့်ပဲရှိပါသေးတယ်။ အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခုလုံးကို မဟုတ်သေးဘူး။

အချိန်ကာလလေးတစ်ခုကို ကျော်လွန်ပြီး မြင်ကြည့်လိုက်
တာပါ။ စဉ်းစားကြည့်လိုက်ပါ။ ကိုယ့်ဆီကနေ အရည်အသွေးကောင်း
ကောင်း ကုန်ပစ္စည်းတွေ ထုတ်လုပ်နိုင်တဲ့အခါ ဈေးကွက်ကို စီးမိ
အောင်လုပ်ရမယ်... စသဖြင့် အဆင့်ဆင့်တွေ ပြီးမြောက်သွားတဲ့
အခါ ကိုယ့်အတွက် အကျိုးရလဒ်က ပြန်ဖြစ်ထွန်းလာမှာပဲမဟုတ်
ဘူးလား...။

‘လူတော်’ တွေအတွက် စွဲစွဲမြဲမြဲ လိုက်နာရမယ့်စကားတစ်ခွန်း
ရှိပါတယ်။

Learn to see structures than events.

**အဖြစ်အပျက်လေးတွေကိုမကြည့်နဲ့။ အဆောက်အအုံကြီး
တစ်ခုလုံးကို မြင်တတ်အောင်သင်ယူပါ တဲ့။**

ကလေးအတွေး

အ က် ဆေး : (၁၂)

ကလေးအတွေး (၁၂)

အဲသည်လို ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် အခုလက်ရှိ နေနေတဲ့
ဘဝထက် ပိုပြီးပြိုင်ပြတ်တဲ့ သူတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့
ဘဝဆီကို ရောက်နိုင်မယ်လို့ မျှော်လင့်တာဟာ ယခု
လက်ရှိဘဝကနေ စိတ်ကူးယဉ် ကမ္ဘာထဲကို ထွက်ပြေး
ခြင်းတစ်မျိုးပါပဲ။

(၁)

ဆရာ ။ ။ ဟေ့... ကမ္ဘာလုံးတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ယုံကြည်
လောက်တဲ့ သက်သေပြချက်သုံးခု ပြောပြစမ်း။

ကလေး ။ ။ ဟုတ်ကဲ့ ဆရာ... ကမ္ဘာလုံးတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း
ယုံကြည်သင့်တာကတော့...

(တစ်) ကျွန်တော့်အဖေကလည်း ပြောပြဖူးပါတယ်။

(နှစ်) အခု... ဆရာကလည်း ပြောပါတယ်။

(သုံး) ကျွန်တော်ကလည်း ဆရာတို့ပြောသလိုပဲလို့ ထင်ပါ
တယ်။

(၂)

ကလေးတွေမှမဟုတ်ဘူး။ လူကြီးတွေလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ. .
ကိုယ်ကိုယ်တိုင်သိအောင်၊ နားလည်အောင် ကြိုးစားပြီးမှ လက်ခံ
ယုံကြည်တယ်ဆိုတဲ့ လူစားမျိုးက ခပ်ရှားရှားပါ။

သူများတွေနောက်ကို ရောယောင်ပြီး ခေါင်းညိတ်လက်
ခံလိုက်တာ၊ ယုံကြည်ပစ်လိုက်တာမျိုးတွေ များပါတယ်။ တွေးခေါ်
ပညာရှင်ကြီး ဖရက်ဒရစ်နစ်ရှေး (Friedrich Nietzsche) ကတော့
ပြောဖူးပါတယ်။

‘လူများစုကြီးဟာ အိပ်မောကျနေတဲ့သူတွေဖြစ်တယ်’ တဲ့။

လူတော်တော်များများဟာ တွေးတော စဉ်းစား ဝေဖန်သုံးသပ်
ရတဲ့ အသိဉာဏ်အလုပ်ကို မလုပ်ချင်ကြဘူး။ သူများတွေကို ပုံတူ
ကူးချပြီး ရောယိမ်းလိုက် ဘသားယိမ်းလိုက်နဲ့ပဲ နေချင်ကြတာပါ။

အဲဒီလို လူစားတွေကို နစ်ရှေး (Nietzsche) က လူသားအဖြစ်
ကနေ နိမ့်လျှော့ကျဆုံးနေတဲ့ လူတွေလို့ ခေါ်ပါတယ်။

(၃)

နောက်တစ်မျိုးကတော့ ‘ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို ပစ်ပယ်မုန်းတီးပြီး စိတ်ဝိညာဉ်ကို ချစ်မြတ်နိုးရမယ်’ လို့ ခံယူထားတဲ့ လူစားမျိုးတွေပါ။ သူတို့ဟာလည်း တကယ့်လူ့ဘဝအစစ်ရဲ့ တာဝန်တွေကို ရှောင်ဖယ် ထွက်ပြေးချင်နေတဲ့သူတွေပဲဖြစ်တယ်လို့ နစ်ရှေးက ဆိုပါတယ်။

နောက်တစ်မျိုးက ‘လူ့ဘဝဟာ ဒုက္ခဆင်းရဲတွေနဲ့ ပြည့်နေတာပဲ’ ညည်းတွားခံယူနေကြတဲ့ လူစားမျိုးတွေပါ။

မဟုတ်ပါဘူး။

လူ့ဘဝဟာ ချမ်းသာသုခတွေနဲ့ချည်းပဲ ပြည့်ဝနေတာ မဟုတ်သလို ဆင်းရဲဒုက္ခတွေချည်းပဲ ပြည့်လျှမ်းနေတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။

ကိုယ် ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခလိုပဲ တခြားသူတွေလည်း ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေရတာပါပဲ။ သည်ကြားထဲကမှ ကိုယ်က ပိုထူးပြီး ဒုက္ခဆင်းရဲတွေနဲ့ ကြုံတွေ့ရတယ်လို့ အောက်မေ့နေရင်တော့ တစ်ခုခုတော့ မှားယွင်းနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆိုလိုတာက ကိုယ်ကပဲ သာမန်အခက်အခဲတွေလောက်ကို မကျော်လွှားနိုင်အောင် အားနည်းလျော့ညံ့နေတာလား။ ကိုယ်ကြည့် မြင်သုံးသပ်တဲ့ ရှုထောင့်ကလွဲနေတာလား။ ဒါမှမဟုတ် (အဆိုးဝါးဆုံး က) ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ညာပြီး/ညှာပြီး သူများက သနားစေချင်တဲ့စိတ် တွေ ဝင်နေပြီလားဆိုတာ သုံးသပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံးတစ်မျိုးကတော့ ‘လူ့ဘဝရဲ့ ပုံမှန်ဖြစ်စဉ်တွေကို ရှောင်ကြဉ် ထိန်းချုပ်တာပါပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် သွေးသားတောင်းဆိုမှု တဏှာတွေ၊ လောဘ၊ ဒေါသတွေကို ရွံရှာမုန်းတီးပြီး စွန့်ပယ်ထွက် ပြေးတာ၊ အတင်းအကြပ် ထိန်းချုပ်ရှောင်ကြဉ်တာ၊ ပြင်းထန်ခေါင်းပါး ရက်စက်တဲ့ အစွန်းရောက်ကျင့်စဉ်တွေ ကျင့်တာ စသဖြင့်ပေါ့။

အဲသည်လို ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် အခုလက်ရှိ နေနေတဲ့ ဘဝ ထက် ပိုပြီး မြင့်မြတ်တဲ့၊ သုခတွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ဘဝဆီကို ရောက်နိုင် မယ်လို့ မျှော်လင့်တာဟာ ယခုလက်ရှိဘဝကနေ စိတ်ကူးယဉ်ကမ္ဘာ ထဲကို ထွက်ပြေးခြင်းတစ်မျိုးပါပဲ။

သင်တို့အနေနဲ့ကော... . .

ဘဝကို ဘယ်လိုရှင်သန်နေထိုင်နေပါသလဲ။

ကလေးအတွေး

အ က် ဆေး : (၁၃)

(၁)

ဆရာ ။ ။ ဟဲ့... မောင်ဂျော်နီ... ဒီနေ့ ဘာဖြစ်လို့ ကျောင်း
တက်နောက်ကျရတာလဲ ပြောစမ်း။

ကလေး ။ ။ ဒီနေ့... မေမေ ပိုက်ဆံတစ်ဆယ် ပျောက်လို့ပါ
ဆရာမ၊ ကျွန်တော် ဘယ်ကိုမှ လမ်းလျှောက်လို့ မရ
ဘူး။

ဆရာမ ။ ။ ဟင်... ဘာဆိုလို့လဲ။

ကလေး ။ ။ မေမေ ပျောက်တဲ့တစ်ဆယ်ကို ကျွန်တော်က ခြေ
ထောက်နဲ့ နင်းထားတာကိုး။

(၂)

ကျွန်တော်တို့လူကြီးတွေလည်း ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ သူတစ်ပါး သတိလက်လွတ်ဖြစ်သွားတဲ့ အားနည်းချက် ပျော့ကွက်ကို နင်းပြီး ကိုယ်က အမြတ်ထုတ်လိုက်တယ်။

ဟုတ်တယ်၊ ကိုယ်ကတော့ ‘အမြတ်ရပြီ’ လို့ ထင်လိုက်တာ ပါ။ တကယ်တမ်းကျတော့ အဲဒီအကျိုးအမြတ်ဆိုတဲ့ အရာကြီးကို အပိုင်သိမ်းဆည်းဖို့ အားထုတ်ရင်း၊ အကွက်ကောင်းချောင်းရင်း ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အချည်အတုပ် အဖွဲ့အနှောင်ခံနေရပြီး ဘယ်ကိုမှ မရွေးနိုင်၊ မလျားနိုင်နဲ့ ကိုယ့်အတ္တထဲမှာ ကိုယ်အကျဉ်းကျသွားရ တာပါ။

“အဲဒီအထိ လူအတော်များများက ‘ကိုယ့်အပြစ်’ လို့ မထင် တတ်ကြသေးပါဘူး။

ကိုယ်ကျောင်းနောက်ကျရတာ ‘မေမေ ပိုက်ဆံတစ်ဆယ် ပျောက်လို့’ ဆိုတဲ့ ဆင်ခြေမျိုး ပေးချင်နေကြတုန်းပါပဲ။

ဒါ... လူကြီးအတွေးလား။

(၃)

ဒီလိုဆိုတော့ တချို့က မေးကောင်းမေးချင်ကြမယ်။ ‘လူဟာ ကိုယ့်အတ္တအတွက်၊ ကိုယ်ကျိုးအတွက်ကော မလုပ်ရတော့ဘူးလား’ လို့။

လုပ်ရပါတယ်။ လူဆိုတာ အကျိုးရလဒ်တစ်ခုခုကိုတော့ အမြဲ ရှာဖွေနေကြတာပဲ မဟုတ်လား။

ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်က စဉ်းစားစရာလေးတစ်ခု ပေးချင်ပါတယ်။

အကျိုးရလဒ်ဆိုတာ ‘အတွင်း’ မှာ ရှိမလား?

‘အပြင်’ မှာ ရှိသလား? လို့။

စက်မှုခေတ် (Industrial Age) မှာ တုန်းကတော့ ရလဒ် (Result) ဟာ ‘အတွင်း’ မှာ ရှိတယ်လို့ ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ပိုင်ရှင်ဟာ အရင်းအနှီးကို စိုက်ထုတ်သူဖြစ်တယ်။

သူ့အရင်းအနှီးကို အမှီပြုပြီး ကုန်ပစ္စည်းတွေ ထွက်ပေါ်လာရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီကုန်ပစ္စည်းတွေရဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကျိုးခံစားခွင့်တွေ၊ အမြတ်အစွန်းတွေမှန်သမျှကို အရင်းအနှီး စိုက်ထုတ်သူ (လုပ်ငန်းရှင်) က အကြွင်းမဲ့ခံစားပါတယ်။

အမြတ်အစွန်းတွေရလေလေ ဒီလုပ်ငန်းရှင်ဟာ အောင်မြင်လေလေပဲလို့ သတ်မှတ်တိုင်းတာကြတာကိုး။ အဲဒီလို တိုင်းတာတဲ့ စနစ်ကို ‘အတွင်း’ စနစ်လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။

ဒီဘက် စက်မှုလွန်ခေတ် (Post-Industrial Age) မှာ ကျတော့ ပြောင်းလဲသွားပါပြီ။

ရလဒ်ဟာ အပြင်မှာရှိပြီးတော့. . .

ကုန်ကျစရိတ်ဟာ အတွင်းမှာရှိတယ်တဲ့၊ ဆိုလိုတာက ဒီလိုပါ။

ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူ တစ်ယောက်အနေနဲ့ သူထုတ်လုပ်ရမယ့် ကုန်ပစ္စည်းကို အရည်သွေးကောင်းကောင်းရအောင် ရင်းနှီးကုန်ကျခံရမှာ ဖြစ်တယ်။

‘အရည်အသွေးရဖို့ ဘယ်လောက်ထိ အကုန်အကျခံပြီး လုပ်နိုင်သလဲဆိုတဲ့ ကိစ္စက သူ့အပေါ်မှာပဲ မူတည်ပါတယ်။ သူ (ထုတ်လုပ်သူ) နဲ့ပဲ တိုင်းတာရမှာပါ။

ဒါကြောင့်... ကုန်ကျစရိတ် (Cost) ဟာ ‘အတွင်း’ မှာ ရှိတယ်လို့ ပြောတာဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် သူ့လုပ်ငန်း၊ သူ့ကုန်ပစ္စည်းအောင်မြင်သလား၊ မအောင်မြင်ဘူးလားဆိုတဲ့ ရလဒ် (Result) ကိုကော ဘယ်လိုတိုင်းတာသလဲ။

ရိုးရိုးလေးပါ။ သူ့ကုန်ပစ္စည်းကို သုံးစွဲတဲ့စားသုံးသူက ဘယ်လောက်စိတ်ချမ်းသာမှု ရသွားသလဲ? ဆိုတဲ့အချက်နဲ့ တိုင်းတာပါတယ်။

စားသုံးသူကို စိတ်ချမ်းသာအောင် လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ ကုန်ပစ္စည်းအမှတ်တံဆိပ်ဟာ အောင်မြင်တဲ့လုပ်ငန်းပဲလို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရလဒ် (Result) ဟာ ‘အပြင်’ မှာ ရှိတယ်လို့ ပြောတာပါ။

အနောက်နိုင်ငံများကတော့ အဲဒီလေ့ထုံးတမ်းသတ်မှတ်ချက်ကို စားသုံးသူယဉ်ကျေးမှု (Consumer Culture) ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အောက်ထဲ ထည့်လိုက်ကြပါတယ်။

သင်ကော လက်ခံပါသလား။

(၄)

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကမ္ဘာကြီးကတော့ ပြောင်းလဲနေပါတယ်။ စီးပွား
ရေးကိစ္စတင်မကပါဘူး။ လူမှုရေးကိစ္စမှာလည်း ဒီလိုပါပဲ။ သင်ဟာ
သင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာ အောင်မြင်နေတဲ့လူ ဖြစ်ပါသလား?
ကျဆုံးနေတဲ့လူ ဖြစ်ပါသလား?

သင်နဲ့ ဆက်ဆံလိုက်ရတဲ့ လူတစ်ယောက်အဖို့ ဘယ်လောက်
အထိ. . . စိတ်ချမ်းသာမှုရသွားသလဲ? ဆိုတဲ့အချက်နဲ့ တိုင်းတာရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။

သူ့ဘာသာသူ ဆရာဝန်ကြီးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အင်ဂျင်နီယာကြီး၊
သူဌေးကြီး၊ ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်ကြီးပဲဖြစ်နေနေ သူနဲ့ ဆက်ဆံရတာ စိတ်
မချမ်းသာဘူးဆိုရင် အဲဒီလူဟာ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းမှာ အရှုံး
ပေါ်နေတဲ့လူ၊ ကျဆုံးနေတဲ့လူပါပဲ။

(၅)

သူတစ်ပါးရဲ့ ချွတ်ယွင်းအားနက်ချက်ကို နင်းပြီး အမြတ် ထုတ်ဖို့လောက်သာ စောင့်နေတာဆိုရင်တော့ ကမ္ဘာကြီးနဲ့အမီ လိုက် ချင်မှာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါမျိုးက ကလေးအတွေးပါ။

တစ်နေရာတည်းမှာပဲ မတ်တတ်ရပ်လျက်သား...

အတွေးအခေါ်အရကော စိတ်ဓာတ်အရပါ မရွေ့လျားနိုင်ဘဲ နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့မှာပါ။

ပထမဦးဆုံး ကိုယ်ရောက်ရှိ ပါဝင်နေရတဲ့စနစ်ကို
နားလည်အောင် လုပ်ရပါမယ်။

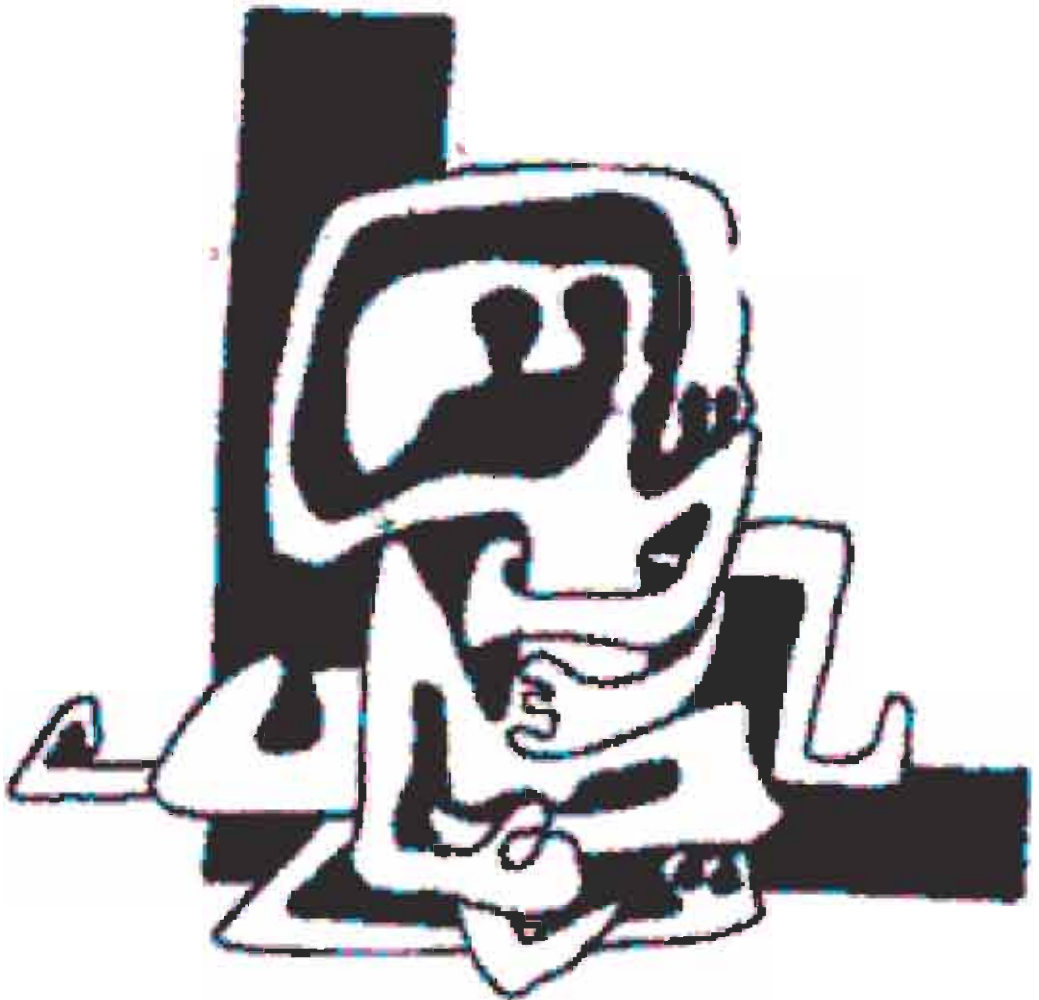
ပြီးတော့မှ **Problem finding** ဆိုတာ လုပ်ရပါမယ်။

ပြဿနာ (**Problem**) တွေဟာ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိနေတဲ့
လောကကြီးက ပေါက်ဖွားစေတာဖြစ်တယ်။

ကလေးအတွေး

အ က် ခေ ခ : (၁၄)

ကလေးအတွေး (၁၄)

(၁)

တစ်ရက်တွင် ကလေးငယ်ဖြစ်သူက ကျောင်းမှ နောက်ကျပြီး ပြန်ရောက်လာသည်။ ဖခင်ဖြစ်သူက မေး၏။

“သား ဘာဖြစ်လို့ နောက်ကျနေရတာလဲ”

“လမ်းမှာ အဘွားအိုတစ်ယောက်နဲ့ တွေ့တယ် ဖေဖေ၊ အဲဒီ အဘွားအိုက လမ်းဖြတ်မကူးတတ်ဘူး ဖြစ်နေတာနဲ့ သား အကူအညီ ပေးခဲ့တယ်”

“အေး. . . ငါ့သား၊ သိပ်တော်တယ်”

ဟု ပြောကာ မုန့်ဖိုးတစ်ကျပ်ပေးလိုက်သည်။

နောက်တစ်နေ့တွင်လည်း သားဖြစ်သူက သူ့သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကို ခေါ်လာပြီး အရင်နေ့ကလိုပင် အဘွားအိုတစ်ယောက်ကို လမ်းဖြတ်ကူးဖို့ အကူအညီပေးခဲ့ကြောင်း ပြောပြန်သည်။

ဖခင်ဖြစ်သူက ချီးမွမ်းပြီး မုန့်ဖိုးတစ်ကျပ်စီ ပေးလိုက်ပြန်သည်။

နောက်တစ်နေ့တွင်တော့ သားဖြစ်သူက အတန်းထဲမှ အဖော်ဆယ်ယောက်ခန့်နှင့်အတူ ရောက်လာပြီး အရင်နေ့များကလိုပင် အဘွားအိုတစ်ယောက်ကို လမ်းဖြတ်ကူးဖို့ အကူအညီပေးခဲ့ကြောင်း ပြောပြန်သည်။

ဖခင်ဖြစ်သူက အံ့အားသင့်သွား၏။

“ဟ. . . မင်းတို့က လူများလှချည်လား”

“အဘွားကြီးက လမ်းဖြတ်မကူးချင်ဘူးဆိုပြီး အတင်းငြင်းနေလို့ပါ. . . ဖေဖေ”

(၂)

လူအတော်များများရဲ့အတွေးကို

(၁) Processive - focus type လို့ ခေါ်တဲ့ ယေဘုယျ အစဉ်အဆက်တွေးနည်းနဲ့

(၂) Purpose - focus type လို့ ခေါ်တဲ့ ဦးတည်ချက် အဓိကထားတွေးနည်းဆိုပြီး နှစ်မျိုးခွဲခြားလို့ ရပါတယ်။

နံပါတ် (၁) တွေးနည်းဖြစ်တဲ့ Processive - focus type နည်းဟာ (လွယ်လွယ်ပြောရရင်) ယေဘုယျသဘောဆန်တဲ့ ‘ပုံသေ’ တွေးနည်းဖြစ်ပါတယ်။

စောစောက ကလေးငယ်တွေးတဲ့တွေးနည်းဟာ အဲဒီ ‘ပုံသေ’ တွေးနည်းပေါ့။

(က) အဘွားအိုတစ်ယောက် လမ်းဖြတ်ကူးနိုင်အောင် လုပ်ပေးတယ်။

(ခ) ဒါကြောင့် သူ ငွေတစ်ကျပ်ရတယ်

ဆိုတဲ့ အတွေးစဉ်ဆက် (Process) ကို ပုံသေမှတ်ထားတာပါ။ အဲဒီလို မှတ်ထားတဲ့အတွက်ကြောင့်ပဲ သူဟာ ငွေတစ်ကျပ်ကို လိုချင်တဲ့အခါ အဘွားအိုကို (လမ်းဖြတ်ကူးချင်ချင် မကူးချင်ချင်) အတင်းကူးအောင် လုပ်တော့တာပေါ့။

နံပါတ် (၂) တွေးနည်းဖြစ်တဲ့ ဦးတည်ချက်အဓိကထား စဉ်းစားနည်း (Purpose - focus type) ကတော့ ပုံသေမဟုတ်ပါဘူး။ ဖြတ်လမ်းတွေ၊ ထွင်နည်းတွေ၊ ဖြစ်နိုင်ခြေတွေအပေါ် မူတည်ပြီး ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်သွားတာပါ။

ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကိုတော့ ရောက်ရမယ်ပေါ့။

အဲဒီမှာလည်း နောက်ထပ်မျိုးကွဲ (၂) ခု ထပ်ခွဲထွက်သွားပါတယ်။ ပထမနည်းက Downstream ပါ။ ဒုတိယနည်းကတော့ Up-streamပါ။

(၃)

Downstream ဆိုတာကတော့ ကိုယ်ရောက်ရှိ လုပ်ကိုင်နေ တဲ့လုပ်ငန်း ‘စနစ်’ အတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် အတားအဆီးမှန် သမျှ ကျော်လွှားဖို့ စဉ်းစားတဲ့ စဉ်းစားနည်းဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီအတွက် ပထမဦးဆုံး ကိုယ်ရောက်ရှိ ပါဝင်နေရတဲ့စနစ် ကို နားလည်အောင် လုပ်ရပါမယ်။ ပြီးတော့မှ Problem finding ဆိုတာ လုပ်ရပါမယ်။ ပြဿနာ (Problem) တွေဟာ သင့်ပတ်ဝန်း ကျင်မှာ ရှိနေတဲ့ လောကကြီးက ပေါက်ဖွားစေတာဖြစ်တယ်။

ဆိုလိုတာက သင့်ရဲ့ ပြိုင်ဘက်တွေ၊ ငွေကြေးစနစ် အပြောင်း အလဲတွေ၊ စီးပွားပျက်ကပ်တွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေ၊ သင့်ရဲ့အလုပ်သမားတွေ၊ စက်ကိရိယာတွေကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဒါတွေ ကို ရှောင်လွှဲသင့်တာ ရှောင်လွှဲ၊ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်သင့်တာ ရင်ဆိုင်ပြီး ရည်မှန်းချက်ဆီရောက်အောင်သွားတဲ့နည်းဟာ Downstream ပါ။

Upstream ဆိုတာကတော့ လုပ်ငန်းခွင်အသွင်အပြင် ကျင့်ထုံးတွေအားလုံးကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ကိုယ် ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်ပစ်လိုက်တာကို ခေါ်တာပါပဲ။

အဲဒီအခါမှာ သင်ဟာ ကိုယ်ပိုင်နည်း၊ ကိုယ်ပိုင်စနစ်၊ ကိုယ်ပိုင်ဟန်နဲ့ သီးသန့်တီထွင်လုပ်ကိုင်တတ်တဲ့သူ ဖြစ်လာမှာပါ။

ဈေးကွက်ကို ဦးဆောင်သူဆိုတာ အဲသည်လို လူစားမျိုးကို ခေါ်တာပါပဲ။ ဘယ်နေရာမဆို ဦးဆောင်သူဟာ တီထွင်ဖန်တီးစိတ် (Creative mind) တော့ ရှိရပေလိမ့်မယ်။

မင်းသိုက်စိုးစန်
ကလေးအတွေး
အက်ဆေး
အက်ဆေး